Jin
76. SAYI

Kadına yönelik savaşın KARAKTERİ

Değişen savaş değişen barış siyaseti - Hülya Osmanağaoğlu

Savaş ve kadınlar - Feray Yılmaz Mertoğlu

Önce kadını özgürleştirin ve güçlendirin! - Zozan Sima

Filistinli kadınların sesleri - Helena Zelic ve Tica Moreno – Çeviri : Jin Dergi Ekibi

Venezuelalı kadınlar, feminizm ve halk iktidarının inşası

Ana Priscila Alves ve Bianca Pessoa - Çeviri

İÇİNDEKİLER

1 **Değişen savaş değişen barış siyaseti**
Hülya Osmanağaoğlu

6 **Savaş ve kadınlar**
Feray Mertoğlu

9 **Önce kadını özgürleştirin ve güçlendirin!**
Zozan Sima

26 **Filistinli kadınların sesleri**
Helena Zelic ve Tica Moreno (Çeviri)

32 **Kadın ve dönüşüm**
Ana Priscila Alves ve Bianca Pessoa (Çeviri)

Değişen savaş değişen barış siyaseti

Hülya Osmanağaoğlu-10 Ağustos 2024

Sömürgeci devlet politikalarının Kürt halkının seçme seçilme hakkıyla birlikte kendi topraklarına ve yaşamlarına dair her türlü haklarının gasp edilmesi, sınır ötesine taşınan savaş ve işgal politikalarıyla hem sermayenin çıkarlarının korunması ve güçlendirilmesi hem de Türk-İslam sentezine dayalı hegemonyayı kalıcı kılma politikaları karşısında, tek başına silahlı çatışmayı merkeze alan bir barış siyaseti bugün eksik kalacaktır. Biz kadınlar açısından çözüm sürecinin son bulması ve savaş politikalarına geri dönüşle, bizzat Kürt kadın hareketinden arkadaşlarımızın maruz kaldığı erkek devlet şiddeti ve tutuklamalarla, kadınların erkek egemenliğine karşı verdikleri mücadelenin nasıl engellenmeye çalışıldığını gördük

90'ların kirli savaş politikaları esas olarak sivil halka yönelen devlet şiddetiyle öne çıkmıştı. Köy yakmalar ve boşaltmalar, faili meçhuller, il-ilçe merkezlerine ağır silahlarla saldırılar, ormanların yakılması, savaşın tarafı olarak bizzat sivil Kürt halkının görüldüğünü gösteriyordu. Kürt halkına yönelen savaş karşısında kışkırtılan milliyetçilik, ordunun siyasi hegemonyasını güçlendirirken, 28 Şubat ile birlikte MGK kendini ilelebet seçilmiş iktidarların üzerinde konumlandırmaya çalışıyordu. Sadece siyasi hegemonya ile yetinmiyor, özellikle yasal alanda OYAK üzerinden bankacılık başta olmak üzere, sermaye ilişkilerine dâhil oluyordu. Diğer yandan savaşla birlikte Türkiye'nin, uyuşturucu kaçakçılığında dünyanın önemli geçiş yollarından biri haline gelmesi ve uyuşturucu zinciri ekonomisinin getirileri, asker, polis, korucu ve siyasilerin uyuşturucudan aldıkları pay, savaşın sürdürülmesinde ve yukarıdan aşağı savaştan nemalanan devlet kadroların bir arada tutulmasında belirleyiciydi. Keza koruculuk sistemi uyuşturucu başta olmak üzere her türlü yasadışı parasal ilişkinin yürütülmesinde pay sahibiydi. Bütün bunların yanı sıra

Türkiye sermayesinin gücü, sermaye birikim rejiminin esas olarak uluslararası silah sanayisinin parçası olmayı mümkün kılmıyordu. Silah ihracatçısı ülkeler bir dizi insan hakları ihlalini görmezden gelerek Türkiye ile silah ticaretini sürdürüyordu. 90'ların ortasında iktidar ortağı olan Alman Yeşillerinin Türkiye'ye tank satışına onay vermesi de bunun göstergelerinden biriydi.

Bugün Suriyeliler ve Afganlarla karşılanan, büyük kentlerin küçük-orta boy ya da merdiven altı işletmelerindeki ucuz emek ihtiyacı, 90'lı yıllarda, savaş nedeniyle zorunlu göç üzerinden büyük kentlerin çeperlerinde işçileşen Kürtlerin istihdamıyla karşılanıyordu. Kayıtlı işçi çalıştırmak durumundaki büyük sermaye çevreleri açısından ise, ara sıra TÜSİAD tarafından dillendirilen Kürt sorununda sınırlı çözüm adımları bile, ordunun sert tepkisi ile karşılaşıyordu. (Özdemir Sabancı cinayetinin bu yönlü açıklamalardan sonra gelmesi de hâlâ tartışma konusu) Yatırımda öncelikli bölgeler olarak belirlenen Kürt illerinde, sermayeye vadedilen teşvikler ve hâlâ gündemde tutulan bölgesel asgari ücret uygulanması önerileri, sermaye açısından cezbedici görünse de, savaş koşullarında bölgeye gidememeleri, sermayenin Kürt sorununda kısmi adım atılması taleplerinde belirleyiciydi.

Bugün ise Türkiye'nin silah sanayisi de savaş ekonomisi de tek başına NATO ülkesi olarak yaptığı ithalata dayanmıyor. Sermayenin gücü ve yapısı, uluslararası iş bölümünde kısmi de olsa silah üretimi yapacak duruma gelindiğini gösteriyor. Bizzat 'damadın' silah sanayisi sermayesinin ortaklarından olması, artık 'AKP devletinin' silah sanayisinin hem üreticisi hem de tüketicisi olarak savaş politikalarını belirlemesine neden oluyor. Ki ordunun cihatçı çetelerle bugün Kuzey Suriye'deki varlığı da sadece Türk İslamcı retoriğin ve siyasal hegemonyanın güçlendirilmesiyle ilişkili değil. Bizzat sermayenin, özellikle inşaat sermayesinin, çıkarlarıyla da doğrudan bağlantılı. (Ki biz bu filmin fragmanını 2002-2003 yılında büyük sermayenin hep bir ağızdan Türkiye'nin Irak'ta savaşa girmesi için verdiği destekte de görmüştük. Özellikle dönemin Doğan Medyası'nın askeri araçların yakıt ihtiyacının Petrol Ofisi'ne sağlayacağı kârlar için Irak savaşında katılmayı desteklediği hatırlarda.) 90'lı yıllarda yaşanan ekonomik krizlerde ve sosyal hakların gaspında, savaşa aktarılan bütçenin yarattığı tahribat sıklıkla sınıf hareketinin de gündemine gelebiliyordu. Bugün savaşın (bütçeye olan yükü devam etmesine rağmen) artık bizzat sermayenin kârlarının büyümesine hizmet ettiğini ve ekonomik krizin nedeni olmak bir yana, savaşı şiddetlendirerek sermayenin yapısal krizine çözüm aranması noktasına gelindiğini, söylemek mümkün.

90’lar ve 2000’lerin ilk on yılında Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde süren savaş/silahlı çatışma ve asker ölümleri ülkenin haberler gündeminde ilk sıralarda yer buluyordu. Sadece en yoksulların değil orta sınıfların da çocukları savaşmak zorunda bırakılıyor, başta Barış Anneleri olmak üzere barış sesinin öncelikli muhatabı, savaşa çocuklarını göndermek zorunda kalan halk oluyordu. Yine savaşın zorunlu askerlerle yürütüldüğü dönemde askerlik sonrası savaş alanında yaşanan travmaların, özellikle sivil halka uygulanan ağır işkencelerin yarattığı tahribatın, askerlik sonrası evdeki kadınlara ve çocuklara artan oranda erkek şiddeti olarak dönmesi yaygın olarak gündeme geliyordu. Bizzat ev içindeki erkek şiddetinin savaşla bağlantılı yüzünü göstermek, kadınların neden barışın tarafında olduğunu anlatmak için de önemliydi. Bugün sınır ötesinde, Güney Kürdistan’da ve Kuzey Suriye’de yürütülen savaşta ise ağırlıklı olarak sözleşmeli çalışan profesyonel askerlerin yer aldığını, ölüm haberleri geldiğinde öğreniyoruz. Sözleşmeli askerlerin de yoksul çocukları olduğunu görmemek mümkün değil ve sözleşmeli olarak orduda/savaşta yer alan askerlerin sözleşmelerinde, nerede nasıl öldüklerini ailelerinin açıklamaması şartıyla, geride kalanlara maaş ve tazminat hakkı sağlandığını da biliyoruz. Kimi zaman hayatını kaybeden asker sayıları tümüyle saklanırken sıklıkla kalp krizi ve trafik kazası nedeniyle ölen asker ve subay haberlerini görüyoruz. Neticede savaşın sınırların ötesine taşınması ve ailelerin kayıpları gizlemeye zorlanması Kürt halkından yükselen savaşın acılarına yönelik itirazın Türkler nezdindeki muhatabını belirsizleştiriyor.

Kürt halkının 90’ların başından itibaren yükselttiği barış mücadelesine, Türkiye tarafından verilen desteğin en önemli dayanağı, seçilmiş iktidarın üzerinde bir güç olarak konumlanan ordunun, Kürt siyasetindeki esas karar mercii olmasıydı. Ordunun siyasal hegemonyasını koruma kararlılığı bir gerçeklik olmakla birlikte, tek başına kültürel/ideolojik bir milliyetçiliği bu savaşın zemini saymanın karşılığı olmadığı, bizzat 15 Temmuz darbesinden sonra ordunun tümüyle AKP-MHP iktidarının denetimine girmesine rağmen, Kürt halkına karşı yürütülen savaşın sürmesiyle ortaya çıktı. Fettullah darbesi sebebiyle yargılanan komutanların hendekler sürecindeki suçlarının hiç gündem olmaması da bunun ispatıydı.

Sınırların bu tarafında sürekli bir çatışma hali olmamasına rağmen Kürt halkına ve Kürt siyasi hareketine yönelik baskıların devamı, kayyum atamaları, Kürt siyasi hareketine ve seçilmiş temsilcilerine yönelik gözaltı ve tutuklamaların sürmesi, meselenin zemininin tek başına ordu/militarizm ve milliyetçi kültürel zemin olmadığını gösterdi. Özellikle kayyum siyasetinin, atanmış sömürge valileri ve kaymakamların siyasi güçlerinin ötesinde, ekonomik bir amaca da hizmet ettiği görülüyor. Kayyumların bizzat yaptığı

hırsızlık ve yolsuzlukların yanı sıra, bizzat Kürt halkına ait varlıkların haraç mezat satıldığını, AKP yandaşı olmayanlara iş verilmediğini, ihalelerin ise bölgedeki AKP'li Kürt sermayeden bile daha çok Türk sermayesine verildiğini görüyoruz. Yerel yönetimlere kayyumlar eliyle bırakılan devasa borçlar da bizzat yeni seçilen yerel yönetimlerin elini kolunu bağlamaya yönelik bir sorun olarak varlığını sürdürüyor.

Sömürgeci devlet politikalarıyla, Kürt halkının seçme seçilme hakkıyla birlikte kendi topraklarına ve yaşamlarına dair her türlü haklarının gasp edilmesi, sınır ötesine taşınan savaş ve işgal politikalarıyla hem sermayenin çıkarlarının korunması ve güçlendirilmesi hem de Türk-İslam sentezine dayalı hegemonyayı kalıcı kılma politikaları karşısında, tek başına silahlı çatışmayı merkeze alan bir barış siyaseti bugün eksik kalacaktır. Biz kadınlar açısından çözüm sürecinin son bulması ve savaş politikalarına geri dönüşle, bizzat Kürt kadın hareketinden arkadaşlarımızın maruz kaldığı erkek devlet şiddeti ve tutuklamalarla, kadınların erkek egemenliğine karşı verdikleri mücadelenin nasıl engellenmeye çalışıldığını gördük. Atanan kayyumlarla kapatılan kadın örgütleri ve kadın danışma merkezleri ile erkek devletin patriyarka ile işbirliğine tanık olduk. Kürt kadınların, başta erkek şiddeti olmak üzere patriyarkaya karşı gösterdikleri kolektif direnişi kırma politikalarının devamı, İstanbul Sözleşmesi'nden çıkmak, feminist gece yürüyüşlerine yasak koymak, LGBTİ+'lara yönelik nefret siyasetini yürürlüğe koymak, olarak geldi. Sınırların ötesinde silahlı çatışma olarak sürdürülen Kürt halkına yönelik savaş politikaları, sınırların bu tarafında Kürt hareketine yönelik intikam operasyonları ve sömürgeciliği açığa çıkaran kayyum politikalarıyla sürerken, feminist hareketin barış talebinde Kürt halkının bugünden başlayarak kendi kaderini tayin hakkını öne çıkaran bir çerçeve gerçekçi olacaktır. Bugün dünden farklı olarak, tek başına militarizm milliyetçilik eleştirisi temelinde ya da savaştaki can kayıplarını öne çıkararak (asker kayıplarının resmen saklandığını da hatırlayarak) bir barış talebi karşılık bulabilir gibi görünmüyor. Açıkça sömürgeci savaşın patriyarkanın çıkarlarına hizmet ettiğini teşhire dayanan bir feminist politika mümkün ve gerekli denilebilir.

Kürt kadın hareketinden arkadaşlarımızla feministler olarak yeni bir barış siyaseti üzerine konuşmaya başladığımız bu dönemde, ben de bu yazı ile geçmiş ile bugün arasındaki farklar üzerinden bir çerçeve çizmeye çalıştım. Ancak bu çerçevenin eksikleri olduğu muhakkak. Benim şu an görebildiğim en önemli eksik barış siyasetinin ötesinde, Kürt halkının neyi öne çıkararak bir barış zemininin asgari sınırlarını çizeceği. Bunun geçmişteki ifadesi Türkiye'nin bir bütün halinde, yeni bir anayasa dâhil olmak üzere demokratikleşmesiydi. Kadınların da erkek egemenliğine karşı mücadelede özgürlük

alanlarının ve yasal haklarının genişletilmesiydi. Kürt halkı açısından somut asgari sınır ise özyönetimlerdi. Bugün Kürt halkı açısından asgari sınırın ne olacağı kuşkusuz yine Kürt halkı tarafından belirlenecektir ve Kürt kadın hareketi tarafından kadın barış mücadelesine tercüme edilecektir. Bu netleşmeleri sağlayarak yeni bir kadın barış mücadelesini inşaya başlayabileceğimizi umuyorum.

Savaş ve kadınlar

Feray Mertoğlu-10 Ağustos 2024

Savaş her zaman cephede nizami bir ordunun, tank, top ve bombalarla yürütüldüğü bir çatışma olmayabilir. Son 40 yıldır coğrafyamızda Kürt halkının yaşadıkları bir savaş uygulamasıdır. Yakılan, yıkılan, zorla boşaltılan köyler, yakılan ormanlar, iki katına çıkarılan güvenlik tedbirleri, kalekolları, koruculuk uygulaması, yasaklanan yaylalar, adım başı kontrol bölgeleri, baskı, gözaltı ve tutuklamalar, adeta bir rejim haline gelmiş kayyum uygulaması, zorunlu göçler ve bütün bunların karşısında, bitmeyen tükenmeyen bir direniş ve boyun eğmeyen bir mücadele var. Hiç kuşkusuz bu mücadelenin en çok direnenleri kadınlar

Gündelik hayatta her türlü erkek şiddeti, yoksulluk, istismar, taciz ve tecavüze maruz kalan, yok sayılan kadınlar, savaş koşullarında, yaşadıklarının katmerlenmiş haline maruz kalıyor. Savaş, erkekliği, militarizmi, şiddeti, tecavüzü, tacizi, açlık ve yoksulluğu pekiştiren, patriyarkal kapitalizmin, en yoğun hali. Irkçıdır, cinsiyetçidir, mezhepçidir, açılık ve sefalettir. Bu durum tabii ki daha çok kadınları ve çocukları etkiliyor. Haksız savaşlara karar verenler çoğu zaman erkek, milliyetçi ve ırkçı. Savaşın tüm araç ve gereçlerini elinde bulunduran, emperyalist heveslerle hareket eden, insani kırıntıdan yoksun iktidarların, işgal ve sömürülerini devamı ettirmek için bir gereklilik savaş. Toprağın ele geçirilmesi, yer üstü, yer altı zenginliklerinin talanı, sular, madenler her şeyin nasıl talan edildiğini, gücü elinde bulunduran emperyalist güçler tarafından sudan sebeplerle çıkarılan savaşların tarihinden ve bugün yaşananlardan biliyoruz.

Dünya kapitalist sistemi 2008'de içine düştüğü krizi aşamadı ve yakın zamanda da aşamayacak görünüyor. 20. yüzyılın, savaşlarla ve büyük bunalımla geçen ilk yarısı gibi 21. yüzyılın ilk yarısı da, yerküreyi 3. dünya savaşının eşiğine getirmiş bulunan vekâlet savaşlarının birbirini izlediği, içinden çıkılıp çıkılamayacağı belirsiz olan bir fetret devriyle sürüyor. Nasıl ki, 20. yüzyılın çalkantıları emperyalist siyasal gericiliğin en azgın biçimi olarak faşizmlerle şekillenmişse yüzyılımız da ABD'yi de içine alan bir faşistleşme süreci içinden ilerliyor. Bu durum her an başka bir ülkede savaşın patlak vermesi demektir. Savaşa, mühimmata, güvenliğe ayrılan bütçe her geçen gün yoksullaşan toplumda, kadınların hasta, yaşlı, engelli bakımı ile iş yükünü artırmaktadır. Kadınların daha fazla yoksullaşmasına, erkek ve devlet şiddetinin artmasına neden oluyor. Mücadele ile kazandıklarımızın kaybına da yol açıyor. Emperyalist yönelimler, savaşlar ve giderek otoriterleşen iktidarlar, her gün, ülkede yaşayanlara savaş koşullarını aratmayan bir yaklaşım içinde davranmaktadır. Ekonomik krizin yaratmış olduğu yoksulluğun ve olası işsizler ordusunun esas etkileneni biz kadınlarız kuşkusuz.

Savaş her zaman cephede nizami bir ordunun, tank, top ve bombalarla yürütüldüğü bir çatışma olmayabilir. Son 40 yıldır coğrafyamızda Kürt halkının yaşadıkları bir savaş uygulamasıdır. Yakılan, yıkılan, zorla boşaltılan köyler, yakılan ormanlar, iki katına çıkarılan güvenlik tedbirleri, kalekolları, koruculuk uygulaması, yasaklanan yaylalar, adım başı kontrol bölgeleri, baskı, gözaltı ve tutuklamalar, adeta bir rejim haline gelmiş kayyum uygulaması, zorunlu göçler ve bütün bunların karşısında, bitmeyen tükenmeyen bir direniş ve boyun eğmeyen bir mücadele var. Hiç kuşkusuz bu mücadelenin en çok direnenleri kadınlar. Göçün yoksulluğun, yaratmış olduğu sorunların üstesinden gelmeye çabalarken, erkek egemen sistemin baskı ve şiddeti karşısında eşitlik ve özgürlük mücadelesinde var olmak kolay değildi, ağır bedelleri oldu. Erkek -devlet şiddeti, gözaltında işkence, taciz, tecavüz, tutuklanma, infaz yakmalar, faili meçhul kaybetmeler gibi çok sayıda savaş uygulamasıyla karşı karşıya kaldı kadınlar.

Başta kadınlar ve LGBTİ+lar olmak üzere, köyünü terk edip büyük kentlere göç etmek zorunda kalanlar, dil bilmedikleri için dışlanmak, ayrımcılığa uğramak, iş bulamamak, açlık ve yoksullukla mücadele etmek zorunda kalmanın ağır yükü altında ezilenler, dik durmaya çalışan mücadelelerini, Türkiyeli kadınların ve LGBTİ+ların mücadelesi ile ortaklaştırdılar. Kürdistan'da yükselen kadın mücadelesi ırkçı ve kadın düşmanı politikaların somut örneği, Ekin Van'ın katledildikten sonra, çıplak bedenin açık alanda öylece bırakılmasıdır. Yine köpekli işkenceler, savaşta kadınların bedenlerinin ganimet gibi görülmesi, kadınların bedenleri ve hayatları üzerinden psikolojik savaş yöntem

yönetmelerinin devreye sokulması maalesef sıklıkla gündemimizde. Bütün bu haksız, hukuksuz, ayrımcı, uygulamalara karşı verilen mücadeleyi mas etmek için sıkça başvurdukları yöntemlerden biri, kadınlar üzerinden geliştirilen psikolojik savaş.

Esir alınan, tecavüz edilen, kaçırılan köle pazarlarında satılanlar kadınlar. Suriye savaşında ve Şengal'de Ezidi kadınlara, İslamcı IŞİD çetelerinin yaptıkların unutmadık. Yine Kıbrıs savaşında, Bosna Hersek savaşında tecavüz edilen kadınları, tecavüz edildikten sonra doğurmak zorunda kaldıkları çocukları unutmadık. Emperyalist ülkelerin yaratmış olduğu savaşların müsebbibi olmayan halkları düşmanlaştırarak, vatanseverlik hezeyanları ile başlayan savaşların nedeni olarak öne sürülenlerin külliyen yalan olduğunu biliyoruz. Sonrasında, savaşın tüm yıkıntılarının altında kalanlar, başta kadınlar ve çocuklar olmak üzere emekçi yoksul halklar oluyor. Çünkü savaş bittiğinde tahrip olan doğa, kirlenen atmosfer, yıkılan tahrip edilen barajlar, kirlenen sular, kimyasal silahların ve bombaların zarar verdiği bitki örtüsü, halkların hayatlarını idame ettirmelerini imkânsız hale getiriyor.

Bugün yaşadığımız topraklarda savaş, yalnızca Kürtlerin ve Kürt kadınların sorunu değil. Ülkede ve bölgede yaşayan herkes çözümsüzlükten, yaratılan çatışma ortamından, savaşa yapılan devasa yatırımlardan zarar görüyor. Yaşanan hak ihlalleri ve hakikatler ile yüzleşmenin sağlanması, barış talebinin toplumsallaşması için dünyada ve coğrafyamızda yaşanan ve yaşanacak savaşlara karşı barışı savunmak ve örgütlemek için yine geçmişte olduğu gibi bir kadın barış hareketi oluşturmaya ihtiyacımız var. Aynı zamanda savaş koşullarında, savaşın etkilerini aza indirdiğimiz dayanışma ve korunma mekanizmalarını bugünden yaratmanın olanaklarını birlikte bulabilmenin yöntemlerini birlikte düşünmek, harekete geçmek için kolları sıvamalıyız.

Önce kadını özgürleştirin ve güçlendirin!

Zozan Sima-10 Ağustos 2024

21.Yüzyıl cinsler arası çelişkinin temel çelişki haline geldiği bir gerçekliğe sahip. Erkeğin egemen kadının köleliğine dayalı düzenin ilk sınıflaşmanın, sömürünün, ekolojik sorunun ve tüm toplumsal sorunların kaynağı olduğunun daha görünür hale geldiği bir çağ. Bu nedenle, bu çağın tüm çelişkilerinin kadın özgürlük sorunu ile bağı daha direkt biçimde hissedilmekte, görünmektedir. Bununla bağlantılı toplumsal özgürlük mücadelesine kadınların öncülük ediyor olması da anlaşılırdır. Sınıfsallık, sömürgecilik, ekolojik yıkımın yol açtığı kırımların kesişme noktası kadın kırımı olarak yansımasını bulmakta. Bunun karşısında da çağın en büyük toplumsal muhalefet gücünü kadınlar oluşturmakta. Ortadoğu'da emperyalist hegemonyaya, dinci-milliyetçi ama mutlaka da cinsiyetçi rejimlere karşı kadınlar direniyor

Özel savaş esasta kendini bin bir kılıkta gizleyen savaş türüdür. Katilin, katliamcının görünmez kılındığı, cinayetin-katliamın örtbas edilebildiği, birbiriyle bağlantılı birçok sonucun hesaplanarak algıların yönlendirilmesi, duyguların manipüle edilmesi, düşüncelerin değişmesini sağlayarak sonuç alır. Hakikati yitirmemizi sağlamak için, bakış açımıza ve yaşam biçimimize yönelen savaştır. Yöntemleri incelikli olduğundan katliama uğrayanlar başlarına ne geldiğini ve kimin yaptığını dahi fark edemez hale gelirler. Pozitivist bilimin algı ile olguyu eşitleyen gerçekliği en çok da özel savaş yöntemlerinde yansımasını bulur. Pozitivist bilim olguları ve gerçeklikleri tümden algıladıklarımızdan ibaret sayarken, çağın iktidar ve savaş biçimleri de tam bu noktaya odaklanır. Sadece öldürerek, yaralayarak, tutuklayıp-işkence yaparak değil, umutsuzlaştırarak, değerlerinizi ayaklar altına alarak, güvensizlik, çaresizlik yayarak da sonuç alır. Savaş ve şiddetin ortaya çıkışına dair teoriler büyük oranda egemen erkekliğin kurumlaşması ve avcılık

kültüründen gelen kandırma, tuzak kurma, avlama, saldırma özellikleri üzerinden anlatıma kavuşur. İnsan topluluklarının uzun bir dönem yürüttüğü avcılık faaliyetinin kendisi böylesi bir sonucu yaratmıştır, diyemeyiz. Ancak egemen erkekliğin kurumlaşması ile birlikte bu yöntemler insan toplulukları üzerinde uygulanmaya başlamıştır. Bu bakımdan ilk çatışmaların kadın eksenli doğal topluluklarla erkek egemenliğine dayalı ataerkil sistem arasında geliştiği düşünülebilir. Bu da kadınların tarihten günümüze sürekli karşı karşıya kaldıkları şiddet ve savaşın köklerinin ne kadar eskiye gittiğini gösterir. Tarihsel açıdan baktığımızda kadınların savaşın konusu olduğu birkaç düzlem çıkar ortaya:

Birincisi; Kadın sistemine yönelen ideolojik, fiziki savaşlar. Bunlar ataerkil sistemin kurumlaşma dönemi ve sonrasını kapsar. Mitolojik anlatımlarda tanrıçaların ve kızlarının kaçırılması, tecavüze uğraması ya da öldürülmesi temelindeki hikayeler, ana kadın düzeni karşısında ataerkil sistemin inşası savaşlarıdır. Kadın sistemini kaos, kadınları kötülüğün kaynağı olarak gören bu anlatımlarda tanrıçanın öldürülmesi veya denetime alınması düzenin sağlanmasının şartıdır. Binlerce yıldır kadına yönelik saldırıların meşrulaştırılmasında bu ideolojik söylem geçerliliğini korur. Kadınları mutlaka denetlenmesi gereken kötücül güç kaynağı olarak gören bu söylem, binlerce yıldır devam etmektedir. Tek tanrılı dinlerle daha da kurumsalmış, kültüre ve toplumsal geleneklere sirayet edecek tarzda köle kadın inşası sağlanmış, kapitalizmle birlikte farklı formlara bürünse de kadın kimliği ve sistemini hedefleyen söylem ve uygulamalar hep devrede olmuştur. Kadınların öz iradelerinin, kendini savunma ve yönetme gücünün, ekonomisinin ortadan kaldırılması bu temelde gelişen saldırılardır. Abdullah Öcalan bunları kadın üzerindeki 4 büyük operasyon olarak formüle eder; kadının ev kölesi kılınması, sex aracı haline getirilmesi, emeğinin görünmez ve değersiz kılınması, son olarak kapitalizmle birlikte en ince meta, metaların kraliçesi haline getirilmesi.

İkincisi; Kadın sisteminin dağıtılması sonrasında artık marjinalleşen ya da sınırlı düzeyde kalmış yaşam alanlarında, kendini savunan kadın topluluklarına karşı yürütülen savaşlar. Efsane ve masallarda erkeklerin başlarına felaketler getiren, denetimsiz kadın gruplarından ve bunlara karşı verilmiş savaşlardan bahsedilir. Ormanların kuytuluklarında, mağaraların derinliklerinde, dağların doruklarında, denizin ortasındaki adalarda ya da yer altında, gizemli bir kalede yaşayan tehlikeli ve kötücül güçleri olan kadın grupları erkek kahraman tarafından öldürülür ya da denetime alınırlar. Yunan ordularına ve İskender'e karşı savaşmış Amazonlar da, Moğol ordularına karşı savaşmış

Bacıyan-ı Rum'lar da erkek ordularına karşı savaşmış, kadın topluluklarıdır. Ormanlarda yaşadığı rivayet edilen peri kızları, Orfi, Krişna, Dionysos'la gezdiği rivayet edilen kadın grupları da bu kapsamda düşünülebilir. İlyada-Odessa destanında geçen Sirenler, Ortadoğu masallarında 40 kızlar, Şeynamede bir kalede yaşayan savaşçı 40 kadın da bu kapsamda ele alınabilir. Bu grupları mevcut düzene karşı direnen küçük gruplar olarak ele almak daha doğrudur. Yani erkek egemenliğinin kurumlaşmasına karşı direniş gruplarıdır. Tüm kadınları özgürleştirme gibi bir hedef ve programları olmasa bile kendilerini, çocuklarını, topraklarını, bedenlerini egemen erkekliğin saldırılarına karşı korumaya çalışan, isyancı gruplardır. Benzer biçimde kadınların kendini savunmak için kişisel ya da küçük gruplar düzeyinde örgütlenme çabası olmuştur. Modern çağdaki kadın komünlerini, bazı radikal feminist grupları da bu kapsamda ele almak mümkündür.

Üçüncüsü; Savaşılan topluluğun iradesinin kırılması için kadınların kaçırılması, tecavüz edilmesi, devşirilmesi temelindeki saldırılar ve savaş ganimeti gibi görülmeleri temelindeki saldırılardır. Cariye kelimesinin elden-ele geçirilerek paraya dönüşen cari kelimesinden türetilmiş olması, bunu çok iyi ortaya koyan bir örnektir. Kadınlar bu biçimde karşısında savaşılan topluluğun iradesinin kırılmasının aracı olduğu kadar, savaşan erkekler için de sahip olunacak bir ödül haline getirilmiştir. Sümer dilinde kadın köle anlamına gelen geme kelimesini ifade eden işaretin, dağ ve kadın cinsel organı ile gösterilmiş olması, bunun ne kadar eski bir tarihe uzandığını gösterir. Yani dağlı kadınlar köledir. Çünkü dağlı kabilelere karşı savaşan Sümer şehir devletleri buradan kadınları kaçırmıştır. Sarayların haremleri böylesi kadınlarla doldurulmuş, bu kadınlar her açından sömürüye maruz bırakılmışlardır. Bosna, Ruanda, Vietnam, Bangladeş, Japonya'da savaş sırasında tecavüz kampları kurulmuştur. Bu korkunç savaş yöntemi Kürdistan'da Saddam tarafından Enfallerde, Türk devleti tarafından Dersimde ve en son DAİŞ tarafından Ezidi kadınlara karşı da kullanılmıştır. Bununla bağlantılı bir de savaşın sebebi ve gerekçesi olarak suçlu konumda kadınların görülmesi vardır. Troya savaşında Helen'in kaçırılması yüzünden çıktığının söylenmesinde olduğu gibi, kadınlar savaş ve çatışmaların gerekçeleri oldukları için suçlanırlar. Ataerkil ailenin esasta ekonomik-siyasi anlaşmalara dayalı oluştuğu düşünüldüğünde, bu düzenin dışına çıkan her türlü ilişki ve girişim ölümle sonuçlanacak önlemlere yol açmıştır. Kadınların kaçması, kaçırılması, taciz-tecavüze uğraması nedeniyle aileler, aşiretler ve kabileler arası birçok çatışma yaşandığı bilinen bir gerçeklik. O kadınları mülkleştiren ve bunun üzerinden siyasi-ekonomik anlaşmalar yapanlar değil, bu anlaşmaları bozan kadınların erkeklerin ölümüne yol açan cadılar olduğu düşünülmüştür. Heredot bunun üzerinden tüm Doğu-

Batı savaşlarının kadınların kaçırılması üzerinden çıktığını söylemiştir. Kimi antropologlar kadın değiş-tokuşunu ilk ticaret, kadın kaçırma konusunu savaşların sebebi olarak lanse etmiştir. "Tüm Doğu-Batı savaşları kadın yüzünden olmuştur" sözünü şöyle yorumlar: "..Tüm Doğu-Batı savaşları kadın yüzünden olmuştur, sözü ancak bir gerçeği açıklayabilir. O da sömürge olarak değer kazandığı, bu nedenle önemli savaşlara konu edildiğidir." Yani asıl sebep kadın metalaşması ile bağlantılıdır.

Avrupa'da gerçekleşen ve 300 yıl süren 'cadı avları' adı altındaki kadın kırımı ise, cins olarak kadınların hedeflendiği daha özel bir kırım savaşıdır. Bir milyona varan sayıda kadının öldürüldüğü bu savaşın belgeleri ve sonuçları üzerine çokça araştırma yapılarak kapitalizmin, cinsiyetçi bilimin oluşumu ile kadınların denetime alınması arasındaki ilişki daha görünür hale gelmiştir. Kapitalizmle birlikte kadının metalaştırılması düzeyi düşünüldüğünde bu savaşın amacı ve sonuçları daha iyi anlaşılır. İktidarcı Hristiyanlık ve iktidarın merkezileştiği yapılanmaların karşısında doğal-komünal yaşam formları engel olarak görülmekteydi. Ana tanrıçalık ve ekolojik yaşamla uyumlu pagan inancında ortadan kaldırmadan kurumlaşamazdı. Sisteme, erkeğe boyun eğmeyen ve tehlike kaynağı görülen her kadının cadı adı altında avlanması gibi bugün demokrat, yurtsever, gerilla, feminist, ekolojistlere terörist damgası vurularak gerçekleştirilen saldırılar aynı minvaldedir. Yeni savaş teknolojileri ile ne ülkelerin sınırları ne anayasaya ne de uluslararası hiçbir hukuk normunun tanınmadığı devlet saldırıları, bunun çağımızda uygulanan biçimidir. Yani kadınlara dönük ilk savaş onların köleleştirip mülkleştirilmesi için, daha sonra buna karşı direnenlerin yok edilmesi ya da ehlileştirilmesi, mülkiyet ve meta konusu olarak kadınlar üzerinde geliştirilen savaşlar ve son olarak da örgütlü kadın özgürlük hareketlerine yönelen savaşlardan bahsedebiliriz. Koşullara göre değişim gösteren ataerkil sistem her yeniden dizayn edildiğinde, sistem kadınların yeni biçimlerde köleleştirilmesini sağlayacak kırımlar gerçekleştirerek yürütmektedir. Savaşlarda ya da fiziki şiddet yöntemleri ile gerçekleşen katliamlarla birlikte, daha yaygın ve derinlemesine bir biçimde süren kırım sistemi çoğunlukla çok fazla görünür değildir.

Son yıllarda kadın özgürlük hareketlerinin yoğun mücadelesi ile gündemleştirilmemiş olsaydı kadın kırımı (femisid[1]) kapsamındaki saldırılar namus, aşk, tutku cinayetleri adı altında örtbas edilmeye devam edilecekti. Bu kavramla kadınlara dönük cinayetlerin birbirinden bağımsız olaylar olarak değil kadınlara dönük bir kırım biçimi olduğu ortaya konularak, 1976 Brüksel'de, 'Kadına karşı şiddet konulu Uluslararası Tribünal'de Diana Russell bu kavrama siyasal bir içerik kazandırmıştır. Anne karnında cinsiyeti kız olduğu

için alınan ceninlerden, cadı avlarına, namus ve aşk adı altında işlenen cinayetlere kadar birçok olayın kadın kırımı kapsamında ele alınması gerektiği ortaya konulmuştur. Yani kadınlara yönelik şiddet tanımlanmasında dahi hala mücadele edilmesi gereken bir çok boyut bulunmaktadır. Kadın kırımı kavramının hala da yetersiz kaldığı boyutların olduğunu belirtebiliriz. Öldürülmemiş, yaralanmamış olduğu halde boyun eğen, katlanan milyonlarca kadın bu kırım sistemi, tecavüz kültürü altında yaşamaktadır. Bu gerçekliği, şiddet tanımını genişleterek aşma çabası olsa da, şiddetin bireysel yönü daha fazla görünür olmakta, ancak tarihsel-toplumsal boyutu ve devlet kaynaklı yönü aynı derecede görünür değildir. Bu nedenle kadın özgürlük hareketlerinin mücadelesi bir olay ve söyleme duyulan tepki ile yükselip sönmekte, kırım sistemini ve tecavüz kültürünü ortadan kaldıracak düzeye ulaşamamaktadır.

Özel Savaş Neden Kadınları Hedefliyor?

Özelde son on yılda kadın kırımı ve kadın direnişinin yükselişine tanıklık etmekteyiz. Sistem karşıtı en radikal ve kitlesel eylemleri kadın hareketleri gerçekleştirmektedir. Bu süreçte savaş, yoksulluk, ekolojik kriz, kadın bedeni ve yaşam tarzına yönelen cinsiyetçi saldırılar, kadın direnişinin temel gündemlerinden oldu. Kadına dönük saldırı ve şiddetin ve bunun karşısında direnişin artmasının nedenlerine dair bir çok tartışma ve analiz söz konusu. Kadına yönelik şiddet arttı mı? Kadınların mücadelesi ve örgütlülüğü sonucu daha mı görünür hale geldi? Yeni sömürgecilik ve savaş biçimleri en fazla kadınları mı etkilemekte? Egemen erkeklik ve sistemi bir krizi mi yaşamakta? gibi uzayan sorulara verilecek en temel yanıt içinde bulunduğumuz çağın karakteri ile ilgilidir.

21.Yüzyıl cinsler arası çelişkinin temel çelişki haline geldiği bir gerçekliğe sahip. Erkeğin egemen kadının köleliğine dayalı düzenin ilk sınıflaşmanın, sömürünün, ekolojik sorunun ve tüm toplumsal sorunların kaynağı olduğunun daha görünür hale geldiği bir çağ. Bu nedenle, bu çağın tüm çelişkilerinin kadın özgürlük sorunu ile bağı daha direkt biçimde hissedilmekte, görünmektedir. Bununla bağlantılı toplumsal özgürlük mücadelesine kadınların öncülük ediyor olması da anlaşılırdır. Sınıfsallık, sömürgecilik, ekolojik yıkımın yol açtığı kırımların kesişme noktası kadın kırımı olarak yansımasını bulmakta. Bunun karşısında da çağın en büyük toplumsal muhalefet gücünü kadınlar oluşturmakta. Ortadoğu'da emperyalist hegemonyaya, dinci-milliyetçi ama mutlaka da cinsiyetçi rejimlere karşı kadınlar direniyor. Kürdistan Özgür Kadın Hareketinin kadın özsavunma gücü, siyasal alanda eşit temsiliyetle, toplumun her alanındaki kadın örgütlenmeleri ile bu mücadelenin en radikal boyutunu geliştiriyor. Sadece isyan ve muhalefet ederek değil

kadın özgürlükçü toplumu inşaya yönelerek veriliyor. Bu mücadele dünyadaki kadın direnişlerine de ilham veriyor. Gerici rejimlere karşı birçok Arap ülkesinde ve İran'da, Afganistan'da kadın başkaldırılarının yükselişine tanıklık ediyoruz. Türkiye'de, AKP-MHP'nin kadın kırımı politikalarına karşı kesintisiz mücadele ile kadınlar, toplumsal muhalefetin yürütücü gücü haline geldi. Latin Amerika'da sömürgeciliğe, emperyalizme, doğa talanına, yoksulluğa ve kadın bedenine yönelen saldırılara karşı milyonlarca kadının ayağa kalktığı ve eylemler gerçekleştirdi. Dünyanın her yerinde örgütlü kadın mücadelesinin yükseldiği bir dönemdeyiz. Tam da bu noktada 'önce kadınları vurun' sözü gerici, faşizan, emperyalist, sömürgeci rejimlerin temel perspektifi haline geldi. Çünkü en eski sömürgenin isyanı tüm iktidar ilişkilerini sarsmakta, binlerce yıllık sistemlerin altını oymaktadır. Bedenlerine, topraklarına, değerlerine, emeklerine sahip çıkan kadınlar, egemen sistemin tüm işbirlikçilerinin hesaplarını bozucu bir kadın devriminin zeminini hazırlamaktadır. Bu nedenle 'önce kadınları vurun' zihniyeti, kadınları vurmanın bin bir yöntemini geliştirmeye yönelmiş durumda.

Peki kadınlar nasıl vuruluyor? Dünyanın her yerinde, özelde de örgütlü kadın gücüne yönelen, öncülerini tutuklayan, suikastlarla öldüren, taciz-tecavüzle yıldıran girişimlerle birlikte tüm kadınların iradesini kırmaya dönük daha kapsamlı politikalar yürütülmekte. İdeolojik, ekonomik, sosyal, kültürel alandaki geniş bir yelpazeye yayılan bu politikalarla kadınların geleneksel rollerinin sürdürülmesini sağlayacak, sistemi yeniden tesis etmek temel hedefleri olmaktadır. Kadın özgürlük hareketlerinin etki gücünün kırılmasını sağlayan saldırılarla birlikte liberalize eden politikaların iç içe yürütülmesi bunun diğer bir boyutudur. Toplumu şok edecek katliam ve saldırılarla korku atmosferi içinde tutulmalarını bu politikalara eklemek gerekir. Kürdistan tarihi ve sosyolojisi üzerine yapılan incelemeler, Kürdistan'daki kadın devriminin izlerinin canlı olduğunu ve bunların kadınlar tarafından korunduğuna tanık olunur. Ancak bu kültürel ataerkil gelenekler, din ve son 200 yıllık sömürgecilikle baskılanmıştır. Türk devletinin beyaz faşizmi, Kürt kadınlarını feodal ilişki ağları içinde çaresiz, cahil, çocuk makinesi gibi kullanılan, satılan, berdel verilen, üç-dört kadının bir erkekle evlenmek durumunda kaldığı, küçük yaşta evlendirilen bir gerçeklik içinde tarif eder. Bundan kurtulmanın yolunu kemalist modernleşme temelinde ele alır. Türk sineması ve edebiyatında bu konu sıkça işlenir, hatta bunun için model oluşturacak proje kişiler de açığa çıkarılmıştır. Aynı zamanda bir kadın katliamı olan Dersim katliamı ve sonrasındaki uygulamalarla bu proje adım adım hayata geçirildi. Dersim'i Tuncelileştirme projesi ile Alevi Kürt kadınlarını cumhuriyet kadınları haline getirme projesi iç içe yürütüldü. Sıdıka Avar isimli öğretmenin Benim Dağ

Çiçeklerim kitabı bunun itirafı gibidir. Türkleşmek, Türkçe öğrenmek kadınlar için çıkış yolu olarak tarif edildi. Yatılı kız bölge okulları, 'Baba Beni Okula Gönder, Çağdaş Türkiye'nin Çağdaş Kızları: Kardelenler projesinin hedefinde Kürdistan illeri ve Kürt kadınları bulunmaktaydı.

Türkiye'deki kadına yönelik şiddet vakalarının büyük bölümünü 'Güneydoğu Anadolu'nun geri kalmışlığı ve yoksulluğu' gibi bir klişe ile izah etmek, beyaz Türk şovenizminin retoriğidir. Kürdistan'da fuhuş, uyuşturucu ve kadınlara dönük taciz, tecavüz için özel görevlendirilmiş polis, kontra ve ajanların gerçekleştirdiği eylemlerden biri olan İpek Er olayına dönük Işıl Özgentürk[2] isimli kemalist bir kadın yazarın yorumu bu retoriğin örneğidir. Kürdistan'daki yoğun savaş döneminde kadınlara dönük işkence, öldürme, katliam gibi uygulamaların devlet kaynaklı olanları görmezden gelirken, toplumsal olaylar Kürt toplumunu hor görmenin aracı olmuştur. Beyaz faşizmin etkisindeki kesimler, Kürdistan'daki kadın devrimini görmezden gelen şovenist bir tutum sergilemektedirler. Bu şovenist kesimler, Kürdistan'daki her olayı feodal yapı, cehalet, ekonomik özgürlüğün olmaması temelinde ele almaktadırlar. Kemalizmin etkilediği feminist hareketlerde de bu yaklaşım hakim olmakla birlikte hareketin etkisi, örgütlenmesi ve kazanımları yoğunlaştıkça utangaç bir kabul yaşanıyor. Kimi feminist çevreler bu gelişmeyi Türkiye'deki feminizmin üçüncü dalgası ya da Kürt feminizmi olarak tanımladılar. Faşizmin etkili olmadığı dönemlerde daha yakın, saldırıların yoğunlaştığı dönemlerde ise mesafeli bir yaklaşım benimsediler.

Abdullah Öcalan, öncelikle kendi ailesi ve eşiyle ilişkilerini ele alan, kadın ve aileye dönük çözümlemelere başladığı 1987 ile birlikte Kürt kadınında önemli değişimler yaşandı, yaşanıyor. Binlerce genç Kürt kadının devrim saflarına katılması, mücadele içinde şehit düşmesi, zindanlardaki direnişleri, sokak eylemlerindeki öncülükleri, siyasal alana katılımları kadınlara dönük yaklaşımı değiştirdi. Ve örgütlü bir kadın hareketi açığa çıktı. Kayıp çocuklarını arayan Cumartesi Anneleri, çatışmaları önlemek için harekete geçen Barış Anneleri ile Kürdistan'da giderek gelişen ve genişleyen bir kadın örgütlenmesi oluşmuştur. Özsavunma örgütlenmeleri ile birlikte siyasal alanda eşit temsiliyet, her alanda özgün-özerk örgütlenmelerle konfederal kadın oluşumu, Kürdistan'ın dört parçası ve Kürt halkının olduğu bütün zeminlere taşırılmıştır. Sol-sosyalist, feminist, demokrat, anarşist hareketlerle ortak platformlar, eylem ve etkinliklerle Kadın Özgürlük Hareketi sistem karşıtı hareketlere öncülük edecek pozisyon kazanmıştır. Kürt Özgürlük Hareketinin kırk yıllık mücadelesi, Kürt kadınlarının 21. yüzyıla hazırlıklı girmelerini

sağlayan ideolojik, örgütsel ve toplumsal donanımı açığa çıkarmıştır. Kürdistan devriminin salt ulusal hakların kazanılmasına değil bir sosyal devrim, bir kadın devrimi olarak geliştirilmesi stratejisi oldukça başarılı sonuçlar açığa çıkardı. Kürdistan'daki sömürgeciliğin etkilerinden sıyrılan yeni bir Kürt kadın kimliği ve Ortadoğu kadın kimliği oluşum sürecine girmiştir. Onlarca yıldır Kürdistan dağlarında, toplumunda, zindanlarında şekillenen bu direnişçi, öncü kadın kimliği, Rojava devriminin bir kadın devrimi karakterindeki gelişiminde rol oynamış, bir sıçrama yaparak bölgesel ve küresel düzeyde etkiler yaratmıştır. DAİŞ'e karşı savaşan genç Kürt kadınları tüm dünyada hayranlık uyandıran, yeni bir Ortadoğu kadın kimliği açığa çıkarmıştır. Bundan kaynaklı, özel savaş güçleri kadın konusunda daha özel politikalar belirleme ihtiyacı duymuşlardır.

Kürt Kadınlara Yönelen Özel Savaş Yöntemleri

Günümüzde özel savaşın yöneldiği temel noktalardan biri, Kürdistan'da ortaya çıkan ve giderek dünyayı etkileyen özgür kadın kimliğine dönük saldırılar olmaktadır. Bu kimliğin temsilini yapan öncü kadınların hedeflenmesi, kriminalize edilmesi ve katledilmesi, cenazelerinin tahrip edilmesi bu kapsamda gerçekleşmektedir. Sakine Cansız, Fidan Doğan ve Leyla Şaylemez'e dönük Paris Katliamı ile başlayıp Seve Demir, Pakize Nayır, Fatma Uyar'la daha sonrasında Rojava'da, Şengal'de ve Kadın Özgürlük Hareketi öncülerinin hedeflenmesi temelindeki saldırılar bunun örnekleridir. Hevrin Xelef, Yade Aqide, Zehra Berkel, Taybet İnan ve daha onlarca örnekte olduğu gibi aktif, öncü düzeydeki yurtsever kadınlar da bu savaşın hedefindedirler. DAİŞ'e silah gönderen, elemanlarını sınırlarından güvenli biçimde geçiren, hastanelerinde tedavi eden Türk devleti, DAİŞ'in yenilmesinin intikamını almak için Rojava'yı işgale yöneldi. Rojava kadın devriminden intikam alırcasına başta Afrin olmak üzere işgal edilen alanlar, aynı zamanda kadınların zorla çarşafa sokulduğu, küçük yaşta zorla evlendirildiği, erkek için çok eşliliğin tekrar uygulandığı (Rojava kanunlarında çok eşlilik yasaklanmıştır), kadınların kaçırıldığı, taciz-tecavüze işkenceye uğradığı, fuhuşa zorlandığı alanlara dönüştürüldü. En son İzmir HDP binasında Deniz Poyraz'ın katledildiği saldırıda görüldüğü gibi, eğitimli çeteler eliyle bu saldırılar yapılmaktadır. Devlet Bahçeli'nin bu cinayeti sahiplenmesi bu saldırıların devam edeceğinin göstergesidir.

Kadın Özgürlük Hareketinin yarattığı gelişmeleri farklı güçlere maletme tutumu da, Kürdistan'daki kadın devrimine yönelen daha farklı bir özel savaş yöntemidir. Başta Fransa ve ABD olmak üzere bölgedeki emperyalist güçler, bu başarıyı kendilerine mal etmek için Rojava kadın devriminin öncüleri ile yaptıkları diplomatik görüşmeleri, askeri

alandaki kimi taktik ortaklıkları kullanmak istemektedirler. Diğer yandan NGO adı verilen yardım kuruluşları eliyle kadınların özyeterlilik, özsavunma, özyönetim sistemlerinin kırılması hedeflenmektedir. Dünyadaki birçok radikal hareketin ve özelde kadın özgürlük hareketlerinin bu biçimdeki stratejilerle liberalize edildiği bilinmektedir. Kadınların dilenci gibi sürekli parasal yardıma, korunmaya muhtaç oldukları varsayımı bu kurumların çalışma prensiplerini belirlemektedir. Savaş bölgelerinde yaşanan sorunların toplumsal-tarihsel ve devlet kaynaklı boyutlarını görmezden gelip, rehabilitasyon ve psikolojik destek temelli çözümler sunan bu kurumlar, kadın örgütlenmelerini liberalize etme amacını taşımaktadırlar. Uluslararası alanda yapılan filmlerde de bu gelişmelerin Avrupa'dan gelen yabancı savaşçıların kahramanlığı ve kadın peşmergelerin başarısı gibi gösteren imaj çalışmaları sürdürülmektedir.

Sinema ve sanat alanında Rojava kadın devrimini Öcalan'ın düşüncelerinden ayrı, kendi başına bir gelişme olarak yansıtma çabalarına da tanık olmaktayız. Örneğin demokrat ve dost çevreler tarafından hazırlandığı iddia edilen Silah Kızkardeşliği, Güneşin Kızları gibi filmlerde bunun izlerini görürüz. DAİŞ'i açığa çıkaran politikaların mimarlardan biri olan Hillary Clinton'un da Kobani'deki Kürt kadınları üzerine film yapma projesi bu yaklaşımla bağlantılıdır. Kobani ve Şengal'deki kadın direnişine dair kullanılan resim ve görsellerde muğlaklık yaratılarak ideolojik çizgisi belli olmayan bir 'Kürt kadını' profili yaratılmaya çalışılmaktadır. Mesela Kürt Kadın Özgürlük Hareketi gerillalarının değil de Komala ve KDP peşmergelerinin görüntüleri kullanılmaktadır. Bununla birlikte kadın öz savunma gücünü militarist ordulardaki kadın askerlerle özdeşleştiren algı çalışmaları yapılmaktadır. KDP'li kadın peşmergeleri yılan yerken ve Amerikan Rambo filmlerinin sahnelerinden esinlenen görüntülerle yansıtan yabancı yayınlar, kadın gerilla kıyafetlerini moda sektöründe kullanan kesimler de benzer bir yaklaşımın sahibidirler.

Bu yaklaşımın bir başka boyutu ise, Kadın Özgürlük Hareketinin yakaladığı başarıyı Kürt feminizmi olarak tanımlama çabalarıdır. Belki ayrı bir tartışmanın konusu olacak bir konudur. Ancak Kürt Özgür Kadın Hareketi kendi dinamikleri, kavram ve kuramları ile gelişim gösteriyor. Dünyadaki diğer örnekler gibi egemen ulus feminizmine karşı çıkma temelinde örgütlenme söz konusu değildir. Bu noktada da bir algı yaratılarak kişiler, kurumlar ve çeşitli yayın organları etrafında örgütlenen kesimleri öne çıkararak Kürt Kadın Özgürlük Hareketini yok sayma, görmezden gelme ve yarattığı gelişmeleri bu kurum ve kişilere mal etme de bunun başka bir boyutunu oluşturmaktadır. Bu hareketi kendi kavramları ile anlamaktan çok bir kalıba uydurmak, kendisine göre tanımlama çabalarının

olduğundan bahsedebiliriz. Yakın zamanda Kürt Kadın Özgürlük Hareketi deneyiminden süzülen jineolojiyi tanımlamak için yazılmış bir makale[3] buna örnek olarak verilebilir. Çoğunlukla asıl kaynaklardan ziyade 'akademik ya da onaylanmış' belge ve bilgilere dayalı referansları esas alan bu tür çalışmalar bilinçli veya bilinçsiz biçimde kadın özgürlük mücadelesinin gelişimini kendilerine göre tanımlamaktadırlar.

Kadın Özgürlük Hareketinin kurduğu küresel bağlar, sistem karşıtı hareketlerle olan ilişkileri karşısında milliyetçi ve dinci Kürtçülüğe dayalı söylemlerin geliştirilmesini de benzer kapsamda değerlendirmek mümkündür. Bu söylemlerin bir kısmı gerici ve dar milliyetçi Kürt çevrelerince geliştirilmektedir. Kapitalist kültürün tüm dünyada ve beraberinde Kürdistan'da yarattığı toplumsal krizleri, Kürt Kadın Özgürlük Hareketinin kadın özgürlüğü söylemlerine ve daha özelde kadın hareketine mal eden algı operasyonları yürütülmektedir. Boşanma oranlarındaki artışı, fuhuş vb. olayları, bozulan toplumsal ilişkileri ve ahlaki yozlaşmayı düşmanın özel savaş yöntemlerinden ve çağın karakterinden ayrıştırarak ele alıp, 'kadınların özgürlüğü yanlış anladığı, kadın özgürlüğünün toplumu bozduğu' söylemiyle kadın özgürlük hareketi hedeflenmektedir. AKP, DAİŞ ve diğer gerici, feodal yapılanmaların ortaklaştığı nokta, kadınların geleneksel rollerine dönmesinin sağlanmasıdır. Rojava'da ENKS ile yürütülen ulusal birlik tartışmalarında eşbaşkanlık sistemine karşı çıkılması bunun örneklerindendir.

Bu kesimler, feminist ve ezilen kesimlerle ortak platformlarda gelişen dayanışma eylem ve etkinliklerini de Kürtlükten uzaklaşma temelinde çarpıtmaktadırlar. 'Halkların kardeşliği' söylemini 'düşmanla kardeş olunmaz' diye çarpıtarak faşizme karşı ortak mücadele yerine dar milliyetçilikle sonuç alınabileceği propagandasını yapmaktadırlar. Üstelik kendileri faşist devlet güçleri ile ilişki ve ittifak içerisindeyken! Aynı minvalde dinci, milliyetçi Kürt çevrelerinin daha entelektüel kesimi ve kimlikçi milliyetçi çevrelerce Kadın Özgürlük Hareketinin milliyetçi olması gereğini öne çıkaran tartışmalar yürütmektedirler. Devletsiz Ulusun Feminizmi[4], Madun Kürt Kadınları Konuşabilir mi?[5], Kürt Milliyetçiliğinin Kürt Feminizmi ile İmtihanı[6] gibi yazılar bu düşüncenin sözcülüğünü yapar karakterdedir.

Yeşil Türkçü faşizm ya da Öcalan'ın dördüncü komplo dönemi, yeşil komplo dönemi olarak tanımladığı süreç, Kürt kadınlarına yönelik özel politikaların geliştirildiği bir dönemdir. Bu dönemde Kürdistan'daki özel savaş uygulamalarının alt yapısını Fetullah Gülen cemaati hazırlamıştır. Alevi Kürtler üzerindeki politikaları CHP yürütürken, Şafii

Kürtler üzerinde de başta Nakşibendi tarikatı olmak üzere Nur cemaati, Menzil tarikatı gibi dini örgütlenmeler rol üstlenmiştir. Türkiye'deki en vahşi kontra örgütlerden bir olan Hizbullah, özel görevlendirilerek yurtseverleri hedeflerken diğer yandan da kadınların iradesini kırmak için çarşaf giymeyen kadınların yüzlerine kezzap atan eylemler gerçekleştirmiştir. Günümüzde DAİŞ'in gerçekleştirdiği uygulamalar Hizbullah tarafından 90'lı yıllar uygulanmaktaydı. Kurduğu geniş istihbarat ağıyla ve toplumsal alanda sosyal yardım adı altında tek tek her eve girmeyi hedefleyen Fetullah cemaati, Kürt Özgürlük Hareketinin toplumsal etkisini kırmayı hedefledi. Çocukluktan itibaren eğitim adı altında devşirilen Kürt çocukları, ajan olarak yurtsever kurumlara ve gerilla alanlarına gönderildi. Bunların içerisinde kadınlar da yer almaktaydı ve itiraflarında nasıl eğitildiklerini, hangi amaçla yurtsever ortamlara girdiklerini anlatıyorlardı.

Özgürlük Hareketine üniversitelerden yoğun katılımın olduğu ve bunun büyük bölümünü kadınların oluşturduğu düşünüldüğünde, cemaat okullarının amacı ve hedefleri daha iyi anlaşılmış olur. Fuhuşu geliştirme ve uyuşturucu kullanımını teşvik etmek için ise devlet, çete, mafya, kontra ve korucular ortak çalışmalar yürütmüşlerdir. 2002 yılında Mardin'deki N.Ç davası[7], 2010 yılında Siirt'te yaşanan tecavüz olayı[8], 2011 yılında Bingöl'de E.A davası[9], 2020 yılında Gercüş'te yaşanan olay[10] bunun örneklerinden bazılarıdır. Bu davaların dosyalarına gizlilik kararları konulmuş ve bu yolla tecavüzcüler korunmuştur. Siirt valisinin yaşanan tecavüz olayı ardından 'dağa çıkacaklarına, taş atacaklarına fuhuş yapsınlar' sözü bunun bir devlet politikası olduğunun itirafı niteliğindeydi. Öcalan bu olay ve valinin sözlerini şu şekilde değerlendirmiştir; Siirt Valisi; "çocuklar taş atacaklarına fuhuş yapsınlar" demiş. Ha, tamam işte mesele anlaşıldı. Vali'nin bu sözü manşete çıkacak bir sözdür. Bunun devlet politikası olduğu gayet açık. Devletin yıllardır bölgede uyguladığı özel savaş taktiklerinden biridir. Bu olaylarla birlikte Kürtlük ve Kürt kültürü aşağılanmak isteniyor. Halkımız namus konusunda hassastır. Bu hassasiyetleriyle oynanmak isteniyor. Kürtlerin direncini kırmak, Kürt kültürünü aşağılamak için medya üzerinden bunu iyi yapıyorlar, bu sistematik bir şeydir. Özyönetim direnişlerinin yaşandığı alanların daha da özel hedeflenerek fuhuş ve uyuşturucunun bu alanlarda yaygınlaştırıldığı bilinmektedir. İpek Er, Gülistan Doku, Pınar Gültekin örneklerinde görüldüğü gibi MİT'le ilişkili ajanlar, polis ve uzman çavuşların, devletle ilişkili çetelerin genç Kürt kadınlarını aşk, evlilik gibi yalanlarla ölüme sürüklemesi ya da öldürmesi de diğer bir özel savaş yöntemidir. Bu noktada Kürt kadınlarında düşman bilincinin zayıflığı ya da yokluğu kadar genç kadınların bu saldırılar karşısında savunmalı kılınamamasının oluşturduğu boşluktan istifade edilmektedir. Düşman bilinci olmayan,

yurtsever değerler ve duygulara yabancılaşan gençler nasıl bir tehlikeye atıldıklarını fark edememekte cellatlarına, katillerine aşık olabilmektedirler. Bu noktada üzerinde durmayı gerekli kılan bir diğer alan da sanal medyadır. Genç kadınlara karşı tam bir özel savaş aracı olarak işleyen dijital şiddet ve tehdit en fazla da kadınları hedeflemektedir. Dijital alanda sergilenen yaşamlar devlet destekli çetelerin ya da kendi geri güdülerini tatmin etmek amacındaki erkeklerin, kadınlara tuzaklar kurabileceği ve onlara şantaj yapmalarını sağlayacak zeminler sunmaktadır. Kadınların resimleri çekilmekte, konuşma ve sesleri kaydedilerek tehdit edilmektedirler.

Yakılan köyler, baskı ve yoksulluktan dolayı metropollere göç eden Kürt kadınlarının hem ucuz işgücü görülüp emek sömürüsüne maruz kalmaları hem de çalışma alanlarında ırkçı, cinsiyetçi saldırılarla karşı karşıya kalmaları, kadınlara yönelik savaşın başka bir boyutunu oluşturmakta. Mevsimlik işçi olarak Karadeniz ve Akdeniz bölgesinde tarlalarda çalıştırılan kadınlar, kölelik şartlarında çalışmak kadar ırkçı saldırılara, taciz-tecavüzle karşı karşıya kaldılar. Genç Kürt kadınlarını evlilik yoluyla asimile etme, asker, polis, devlet memurlarının böylesi ilişkilere teşvik edilmesi de başka bir boyutu ifade etmektedir. 2010 yılında AKP'li Rize belediye başkanı, 'Kürt sorununu hısımlıkla çözme'[11] adı altında Karadenizli erkeklerin Kürdistan'dan ikinci eş alması ya da bekar erkeklerin evlenmeye teşvik edilmesi ile Kürt sorunun ortadan kalkacağını söylemişti. Aynı dönemde Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı tarafından 2011 yılında kurulan ve Diyanet İşleri Bakanlığı ile ortak protokol temelinde işletilen "Sevgi Evleri" de bu politikanın başka bir boyutudur. Yurtsever ailelerin çocuklarının ellerinden alınıp devlet tarafından yetiştirilmesini hedefleyen bu evler için dönemin Diyarbakır valisi, taş ve molotof atan çocukları ailelerinden alıp bu evlere yerleştireceğiz demişti. Bu evlerde yetiştirilmiş yurtsever aile çocuklarından birçok genç kadın ajan olarak görevlendirilmiştir. Çocukların bozkurt işaretleri, şeriatçı semboller içeren resimler yapması, çeşitli intihar, istismar ve genç kadınların kaybolması gibi vakalar, bu evlerin nasıl kullanıldığını ortaya koyar niteliktedir. Türk devleti Kuzey Kürdistan'daki faşist saldırılarla kadın kurumlarını kapatıp, aktivist, yurtsever kadınları tutuklamakla birlikte eşbakanlık sistemini de özel olarak hedefledi. 31 Mart 2019'dan bugüne kadar 28 kadın belediye eşbaşkanı gözaltına alınmış ve gözaltına alınan kadın belediye eşbaşkanlardan 16'sı tutuklanmıştır.[12] Belediyelere atanan kayyumların ilk icraatları belediye bünyesindeki kadın çalışmalarının tasfiye edilmesi olmuştur. Bu kapsamda kadın merkezleri, kadın kooperatifleri, kadın sığınakları, kültür-sanat alanları, kadın park ve bahçeleri, istihdam projeleri iptal edilmiştir. Kayyum politikalarını kabul etmeyen kadınlar

işten çıkarılmıştır. Kadın dernekleri kapatılmış ve çalışanlarına davalar açılmış, TJA'yı hedefleyen operasyonlarla onlarca aktivist tutuklanmıştır. Kadın Özgürlük Hareketine dönük baskılar sonuç aldıkça, Türkiye'deki kadın kurumları, örgütleri ve kazanımlarına da pervasızca yönelinmiştir. Denebilir ki İstanbul Sözleşmesi'nin iptal edilmesine giden süreç Kadın Özgürlük Hareketine dönük saldırılarla başlatılmıştır.

AKP, son dönemde kapattığı kurumların yerine kendi alternatiflerini geliştirmeye çalışmaktadır. Kadın sığınakları ve kadın yaşam evlerine karşı ŞÖNİM'ler etkinleştirilmiştir. Bu kurumlar şiddetin tolere edilmesi, gizlenmesi, kadınların erkeklerin yanına geri gönderilmesi, bürokratik engellerle şikayetlerin önlenmesi ve kadınlara dönük taciz-tecavüz olayları ile gündeme gelmiştir. Erdoğan'ın kızının kurucusu olduğu KADEM gibi kurumlar ise devletle muhatap olan kadın sivil toplum örgütleri gibi lanse edilerek, yeni tarzda bir devletçi kadın hareketi oluşturulmak istenmektedir. Kadın kooperatiflerini boşa çıkarmak için getirilen mikro-kredi denilen uygulama ile kadınlar borçlandırılmaktadır. Cumartesi ve Barış Annelerine karşı da devlet işbirlikçisi annelik geliştirilmeye çalışılmaktadır. Oysa bilindiği üzere Kürdistan'da anneler ve annelik giderek politikleşmiş, dağa çıkan, zindanlarda direnen ve şehit düşen çocuklarının mücadelesinin sürdürücüleri olmuşlardır. Çocuklarının cenazelerini tilililerle karşılayan, düşmana inat bir damla gözyaşı dökemeyen, çocukları ile gurur duyduğunu söyleyen anneler, uğradıkları ağır saldırılara, tutuklama ve yıldırmalara karşı yıllardır direniş halindedirler. HDP önünde kurulan çadırlarla Kürdistan'da direnişçi annelik gerçeğini tersine çevirmek için ailelere para vererek, manipüle ederek kullanmaktadırlar.

Diğer yandan milliyetçi bir feminizm hareketi geliştirilmeye çalışılarak, özgürlükçü kadın hareketlerinin kriminalize edilmeye çalışılması da bir özel savaş politikasıdır. 4 Nisan 2021'de kuruluşunu ilan eden Türk Feminizmi Hareketi şu sözleri ifade etmiştir: 'Türk toplumunda feminizm bölücü örgütlerin maşası hâline gelmiştir ve terörist kadınları anmayı düstur edinmiş bir konumda yer almaktadır. Bizler Türk Feminizm Hareketi olarak bu gidişata dur diyor ve feminizm gibi öncül bir konuyu böylesi bölücü odakların himayesine bırakmaya niyetimizin olmadığını kamuoyuna bildiriyoruz.[13] Dünyadaki diğer örnekler gibi femonasyonalist denilen bu faşizan oluşumlar, dünyada giderek yükseliş gösteren kadın özgürlüğü söylemini suistimal etmeyi amaçlamaktadır. Özellikle Sakine Cansız'ın katledilmesine karşı ve Rojava kadın devrimini savunmaya dönük küresel dayanışmalardan duyulan rahatsızlık, böylesi devlet destekli oluşumları geliştirmenin gerekçesidir. Benzer biçimde oldukça kötü hazırlanmış bir

kitapçıkla[14] PKK'deki kadın gerçeğini tersyüz eden argümanları geliştirmek için AKP'li kadın vekiller görevlendirilmiştir. 2021 yılının Şubat ayı sonunda Türk devletinin iç işleri bakanı-ki son zamanlarda nasıl büyük bir rant, mafya ve çete çarkı kurduğu daha fazla teşhir olmuş bir kişiliktir-"PKK bir kadın örgütüdür, bunun üzerine konuşlanmıştır. PKK'nın tüm eylemlerinde kadınların bulunma oranı yüzde 56" sözleri ile kadın hareketine dönük saldırıların devam edeceğini göstermiştir. Bu biçimde 'önce kadınları vurun' söylemi Türk faşist devleti ağzından tekrarlanmış olmaktaydı.

Özel Savaşa Karşı Tedbirler

Öcalan "önce kadını vurun" sözünün sadece öldürmekle ilgili olmadığını, kadının ajanlaştırılması, topluma karşı kullanılmasına kadar daha geniş bir çerçevede ele alınması gerektiğini ortaya koymuştur. Kadını vurarak kadın yoluyla toplumu vurmak bir iktidar geleneğidir. Buna karşı önce kadını kurtarmak, önce kadın kurtuluşu ve özgürlüğünü sağlamak temel mücadele yöntemi olmak durumundadır. Örgütlenmeyen, bilinçlendirilmeyen, özsavunmalı kılınmayan her kadın ya sistemin kendisini dayandırdığı zemin ya da kurban durumuna düşer. Özel savaşa karşı mücadele için yol-yöntem geliştirmede önemli bir deneyim ve toplumsal zemin, örgütlü kadın gücü de vardır.

Öncelikle ideolojik alandaki saldırılara karşı kadın devriminin tarihini ve gelişim dinamiklerinin bilincinde olmaya ihtiyaç vardır. Öcalan düşünceleri, binlere varan şehitler, örgütlü özsavunma ve özyönetim gücü, toplumun her kesiminden kadınların katılımıyla bu gelişmeler büyük bedeller verilerek ve direnişlerle yaratılmıştır. Bu deneyimin kökleri Bereketli Hilalin ilk kadın devriminden olduğu kadar, Ortadoğu tarihinden ve Kürt toplumsal gerçekliğinden ve onun direniş geleneğinden beslenmiştir. Sistem karşıtı hareketlerin, dünya devrimlerinden sonuçlar çıkararak, kadın özgürlük hareketleri ile dayanışma ve bağlam içinde gelişim göstermektedir. Bu noktada yerel-evrensel bağını doğru kurabilen bir yaklaşımla kendini tanımlamaktadır. Kadın kurtuluş ideolojisinin ilk ilkesinin yurtseverlik olması ile birlikte, Kürdistan'daki kadın devrimini birlikte yaşanılan halklar başta olmak üzere Ortadoğu'nun ikinci kadın devrimi ve dünya kadın konfederalizmine dönüştürme arayışı bunun ifadesidir. Bu deneyimi daha güçlü ifadeye kavuşturulabilir, kitaplar, yazılar, TV programları, sosyal medya mecraları bunun ifade edildiği alanlara dönüştürülebilir. Bu noktada ideolojik saldırılara yanıt verecek çalışmalar, aydınlanma faaliyetleri geliştirilebilir. Sanal medya bu konuda bilgisi, yeteneği, söz söyleme gücü olan herkesin kendisini ifade edeceği olanaklar yaratmıştır.

Yaşanan baskı ve tutuklamalar, marjinalleştirme çabalarına karşı kadın özgürlük deneyiminden beslenen her kadın, bu mücadelede rol sahibi olabilir.

Diğer yandan kadınların örgütlü mücadele etmediği her alanın egemen erkekliğin, sömürgeci ve emperyalist devletlerin kadın politikalarının etkili olacağı alanlar olduğunun farkında olunması gerekmektedir. Kadınlar, devletlerin mikrokredilerine, sığınma evlerine, mahkemelerine, polis-askerine, psikolojik danışmanlık merkezlerine ihtiyaç duymayacağı örgütlenme ağlarını oluşturmak durumundadır. Resmi binalara, bürokratik engellere takılmadan mahalle, köy, örgütlü kadın gruplarının oluşturulduğu kadın komünlerine ihtiyaç vardır. Kooperatifler, ekolojik yaşam alanları oluşturmak, toplumumuzda hala güçlü olan dayanışmacı ruh harekete geçirilebilir. Kendi kendine yeterli, kendini savunma, eğitme, işlerini kolektif yapabilme ve dayanışabilme kapasitesi olan böylesi komünler, kadınların saldırılar karşısında korunmasını sağlayacaktır. Bir ağaç altını, bir evi, köyü, bahçeyi akademi haline getirerek başta genç kadınlar olmak üzere kadınların karşı karşıya kaldıkları özel savaş yöntemlerine alternatif özsavunmalı kılınabilir.

Eylem yapmak, protesto etmekle birlikte alternatiflerini oluşturmak eylem anlayışımızın temeline oturabilir. AKP-MHP yönetiminin kadın düşmanı politika, söylem ve eylemlerine tepkisel çıkışlarla kadın özgürlük hareketlerinin gündemleri de daraltılmış olmaktadır. Kadınların gülmesi, giyimi, yaşam tarzına yönelik saldırılara karşı tepkisel söylem ve eylemlerde atılan sloganlar, taşınan dövizler kadın özgürlük mücadelesine karşı kullanılmaktadır. Bu noktada sadece tepkisel çıkışlar değil, kadın özgürlük mücadelesinin toplumsallaşma perspektifini esas alan söylem ve eylemler daha sonuç alıcı olacaktır. Ataerkil namus ve ahlak yaklaşımına karşı çıkmakla birlikte; toplumun ahlaki-politik dokusunu hiçe sayan söylem ve eylemlerin marjinalleşme tehlikesini ve bunun üzerinden yürütülen özel savaşın farkındalığı da önem taşır.
Diğer önemli bir noktayı da Kürt genç kadınlara dönük gelişen özel savaşın boşa çıkarılması oluşturulabilir. Gülistan Doku, İpek Er, Pınar Gültekin olayları, N.Ç, E.A ve daha birçok olayın sadece siyasi olarak değil sosyolojik olarak da analiz edebilmeliyiz. “Aşkın dini, dil yoktur” soylemine karşı genç kadınlar uyanık kılınmalı, bu tür saldırılardan korunmaları için aşk, sevgi, duygu, cinsellik, sömürgecilik, özel savaşın kadına yönelen yöntemleri, ama en önemlisi de nasıl Xwebun olabilecekleri konusunda eğitmek hem ailelerin hem de kadın hareketlerinin sorumluluk duyması gereken konulardandır. Bu noktada sanal alanın kullanımı, güvenlik tedbirleri ve bu alandaki şiddete karşı da

kadınların donanımlı kılınması elzemdir. Sadece devletin katilleri, istismarcıları neden yargılamadığına odaklanan şikayetçilik, beklentili halin ötesine geçebilecek çalışmalara ihtiyaç vardır. Çünkü bu politikaların sahibi zaten devletin kendisi, polisi ve yargısıdır. Toplumun örgütlü gücüyle hesap sorma, katilin teşhirini ve böylesi insanların topraklarımıza, toplumumuza ayak basmasına izin vermeyecek ahlaki tutum gelişmediği sürece, devletten çözüm beklemek fazla anlam taşımayacaktır.

Sonuç olarak;

Kadına yönelik savaşın çağın karakteri ve kadın özgürlük hareketlerinin konumu ile bağını görmek önem taşır. Kadına yönelik her olay ve eylemde bunun izleri aranmalı, tedbirler geliştirebilmeliyiz. Duygu, düşünce ve yaşam tarzımızda özgürlük ölçülerini geliştirmek, bunun örgütlülüğü ve mücadelesi ile bir savunma hattı oluşturmak durumundayız. 21. Yüzyıl kadın devriminin yüzyılıdır demekle, bu başarılamaz. Bu söylemin hayat bulması, kadın özgürlük hareketlerinin örgütlenme, mücadele ve toplumsallaşma düzeyini bu amaca denk hale getirmesi gerekir. İlk çeyreğini geride bıraktığımız 21.Yüzyılda erkek egemen sistemin saldırılarını yoğunlaştırdığına tanıklık etmekteyiz. Kürt Kadın Özgürlük Hareketi bu devrime öncülük yapacak bir düzey kazanmışken, kadın devrimi Kürt toplumunda karşılık bulurken saldırıların daha da yoğunlaşması beklenen bir durumdur. Buna karşı Kürdistan'da kadın devrimini derinleştirerek, faşizme, küresel kapitalizm ve erkek egemenliğine karşı ortak cephelerle, eylem ve örgütlenmede radikalleşerek ve alternatifler yaratarak, kapsamlı bir özsavunma bilinci ve örgütlenmesi ile kadın kırımını ve onun özel savaş yöntemlerini boşa çıkarabiliriz.

---

[1] Soykırım anlamına gelen jenosit kelimesinden türetilen femicide kavramı ilk kez 1801 yılında kadın cinayetleri için kullanılmıştır. Femicide kavramını Diana Russell "kadınların, kadın oldukları için erkekler tarafından öldürülmesi" olarak ifade etmiştir.

[2] https://www.cumhuriyet.com.tr/yazarlar/isil-ozgenturk/porno- cukurunda-debeleniyoruz-1762074

[3] https://www.cambridge.org/core/journals/politics-and-gender/ article/abs/beyond-feminism-jineoloji-and-the-kurdish- womens-freedom-movement/540F612294D931881942FA74E B5F7C61

[4] https://www.gazeteduvar.com.tr/forum/2020/03/07/devletsiz- bir-ulusun-feminizmi

[5] https://www.gazeteduvar.com.tr/forum/2020/02/07/madun- kurt-kadinlari-konusabilir-mi

[6] https://www.gazeteduvar.com.tr/forum/2019/02/07/kurt- milliyetciliginin-kurt-kadin-hareketi-ile-imtihani

[7] 13 yaşındaki bir çocuğun fuhuşa sürüklenmesi temelinde devlet memurları, polis, savcının bulunduğu 200 kişinin tecavüzüne uğraması

[8] İlk okul çağındaki 7 kız çocuğuna 2 yıl boyunca 100'den fazla polis, asker, müftü ve devlet memurunun isminin karıştığı tecavüz olayı

[9] 16 yaşındaki E.A'ya 2 yıl boyunca 8 uzman çavuşun tecavüz etmesi olayı

[10] 15 yaşındaki kız çocuğuna 8 ay boyunca uzman çavuş, polis ve korucuların bulunduğu 27 erkeğin tecavüz olayı

[11] https://www.cnnturk.com/2010/turkiye/06/29/akpli.baskan. kurt.sorununa.cozumu.buldu/581685.0/index.html

[12] https://www.hdp.org.tr/tr/esbaskanlik-dosyasi/14386/

[13] https://www.tamgaturk.com/haber/turk-feminizm-hareketi- kurulus-manifestosunu-yayimladi-28072.html

[14] AKP Maraş Milletvekili Habibe Öçal tarafından 2021 hazırlanmış PKK Terörü ve Kadın kitab

NOT: Bu yazı Demokratik Modernite Dergisi'nden alınmıştır.

Filistinli kadınların sesleri

Helena Zelic ve Tica Moreno (Çeviri)-10 Ağustos 2024

Gazze'de hapsedilen kadınlar, aileleriyle konuşma ve soykırımla ilgili haber alma hakları olmaksızın, kimseyle görüştürülmeden tutuluyor. Aileler kızlarının ve oğullarının ölüp ölmediğini bilmiyordu. Daha az ziyaret saati, bahçede daha az saat. Hücreden çıkmak, duş almak, bahçeye çıkmak için sadece bir günleri var. Kalitesiz ve muazzam bir yiyecek kıtlığı vardı. Cezaevinin içinde su yok. Musluktan paslı su içmek zorunda kaldık. Bütün bunlar tutuklu insanların ölümünü hızlandırıyor" diyor Ruba

Filistin Toprak Günü'nde Filistinli kadınların şikâyetlerini yayınlıyor ve onların egemenlik ve kendi kaderini tayin etme mücadelelerini vurguluyoruz.
Filistinli kadınların sesini dinlemek, Filistin halkına yönelik soykırımın tarihsel ve güncel biçimlerini anlamanın temel koşuludur. Filistinli kadınların sesleri, Ekim 2023'ten bu yana İsrail tarafından katledilen 30.000'den fazla Filistinliyi (yaklaşık 25.000 kadın ve çocuk) kınamanın yanı sıra, soykırımın yalnızca sayılarla sınırlı olmadığını, açıkça ifade edilen bir politika olduğunu da gösteriyor. Soykırım, yaşamı ayakta tutan temellere yönelik bir saldırıdır: Toprak, bedenler, Filistin halkının yaşamlarını üretme ve yeniden üretmeye yönelik günlük işler.

Filistinli kadınlar mücadele içinde, her gün direniyor, vücutlarında ve topraklarında emperyalizmin vahşetine göğüs geriyorlar. Bizi, özgür Filistin mücadelesini nehirden

denize kadar genişletmeye çağırıyorlar. Dünya Kadın Yürüyüşü tarafından 30 Mart Filistin Toprak Günü'nde çağrılan 24 Saat Feminist Dayanışma eylemi çerçevesinde, 21 ve 22 Mart'ta La Vía Campesina kadınları tarafından düzenlenen seminerlerde paylaşılan bazı Filistinlilerin seslerini tekrarlıyoruz.

Filistin toprakları

Bu Toprak Günü'nde, kuzeyden, güneyden, doğudan, batıdan tüm insanlar, her zaman Filistin olan ve her zaman Filistin olarak kalacak olan bu toprakların savunması için birleşiyor. 75 yılı aşkın süredir soykırım olan işgal altında yaşayan ve acı çeken son kadınlarız. Meryem Ebu Daqqa bu Toprak Günü'nde Filistin seferberliğini böyle yükseltiyor.

Toprakla kadın arasındaki bağ çok güçlü. Ailelerimizi, oğullarımızı, kızlarımızı besleyen topraklarımızdan kadınlar yerlerinden ediliyor.

Köylü Samah Abu Nimah'ın yansıması bizi Filistinli kadınların toprakla ilişkilerindeki gerçekliğine daha da yaklaştırıyor. “İşgal, çok pahalı hale gelen ithal ürünleri talep ederek kaynaklara erişime kısıtlamalar getirdi. Filistinli kadınların tarım işlerinden sorumlu olanların %78'ini temsil ettiğini belirtmekte fayda var. Ekim, hasat ve pazarlama gibi üretim süreçlerine katılırlar. Ayrıca hayvanların yetiştirilmesine ve bakımına da katılıyorlar, örneğin süt çıkarana kadar onları besliyorlar. Süt ürünleri ve diğer hayvansal kökenli ürünler üretiyorlar.”

Şiddetli bir işgal yöntemi olan toprak gaspı

Cenin'de yaşayan Neriman Bajawwi şunları anımsıyor: "Topraklarımıza el koymaya başladıkları ve yerleşimcileri bölgeye yerleştirmeye başladıkları 1948'den bu yana, Siyonistler buranın topraksız bir halk için halksız bir toprak olduğunu söylüyorlar." Bu iddianın yanlışlığı, **Capire** tarafından 2022 Filistin Toprak Günü'nde yayınlanan, Filistinli kadınların adına verilen 1858 yılına ait arazi tapu kayıtlarıyla kanıtlanmıştır.

O dönemde hapiste olan yoldaş Khitam Saafin, yine 2022'de yayınlanan bir metinde Siyonizm ile toprak gaspı arasındaki ilişki konusunda kategorik bir tavır sergiledi. «1948'de Siyonist hareket, sömürgeci güçlerin tam desteğiyle 500'den fazla Filistin köyünü yok etti ve sakinlerini yerinden etti. Filistinlilerin çoğunluğunun şehirlerinden sürülmesinden ve yerlerine Siyonist yerleşimcilerin getirilmesinden sorumluydu. "Bu topraklarda İsrail Devleti'nin kuruluşu böyle duyuruldu."

Bu sınır dışı edilme sürecinin sürekliliğini de şöyle aktardı: “1967'de yeni bir sömürge savaşıyla diğer Arap topraklarını da işgal etmeyi başardı: Sina Yarımadası, Golan Tepeleri

ve Lübnan topraklarının bir kısmı. Bugün de Batı Şeria'da arazi kontrol operasyonlarına devam ediyor, askeri kanunla yerleşim yerleri kuruyor. Bu, sonuncusu eski İsrail Başbakanı Binyamin Netanyahu'nun 2020'de açıkladığı, Batı Şeria'nın yüzde 33'ünün İsrail'e ilhak edilmesini amaçlayan ilhak planı olan birbirini izleyen planların bir parçası."

Neriman, mevcut yerleşim yerlerini korumanın ve yenilerini inşa etmenin İsrail'in sömürgeleştirme uygulaması olduğunu açıklıyor. Ayrıca Batı Şeria boyunca uzanan Apartheid duvarı, birçok Filistin topraklarının müsadere edilmesine ve ele geçirilmesine yol açtı. Birçok kasaba duvarlarla ayrılmıştı. İsrailliler bu kasabaları yönetiyor ve kontrol ediyor. Filistinliler İsrail'in izni olmadan içeri giremez veya çıkamaz. Çiftçiler arazilerine erişemedikleri için arazilerini işleyemiyor, özellikle de zeytin ağacı yetiştiremiyor. "Zeytin mevsimi Filistin halkının yaşamının temel direklerinden biridir. Bazı aileler tüm yıl boyunca toprak ve zeytin ağaçlarıyla ilgileniyor, meyveleri toplayıp sıkıyor, yağ üretiyor ve satarak hem kendileri hem de günlük yaşamları için gelir elde ediyor" diye açıklıyor Samah.

Neriman, askeri saldırıların Filistin üretimi üzerindeki etkisini şöyle değerlendiriyor: "İşgal, Gazze'deki tüm altyapıyı ve hizmetleri yok etti. Ayakta kalan hiçbir şey kalmadı. "Bu kriz mağazayı, çiftçileri, çiftçileri, tatlı ve tuzlu suya erişimi etkileyecek." Samah Abu Niman, İsrail saldırılarının yoğunlaşmasının ardından engellerin arttığını da aktarıyor: "Bunlar sadece engel olmaktan çıktı; su, toprak ve hatta hayvancılıkla ilgili her türlü uygulamanın tamamen yasaklanması haline geldiler. Yerleşimcilerin topraklarındaki çiftçilere veya köylülere yönelik birçok saldırı vakası kaydedildi. Saldırılardan etkilenenlerin çoğunluğunu kadınlar oluşturuyor, en çok yaralananlar ise kadınlar. "Birçok Filistin köyü, şehri ve kasabasında kadınlara yönelik daha fazla saldırı bildirildi."

Kriminalizasyon, hapishaneler ve insan hakları ihlalleri

Filistinli genç Ruba Assi, biri üniversite öğrencisiyken diğeri Ekim 2023'te olmak üzere iki kez tutuklandı. Ancak Şubat 2024'te serbest bırakılabildi. İlk kez ülke genelinde öğrencilere karşı bir kampanya başlatıldı. Herhangi bir suçlama olmadan gözaltına alındım, sadece idari bir işlemdi. 7 Ekim'den sonra her şeyin ilk sefere göre çok farklı olduğunu söylüyor.

Bugün hapishane daha da büyük bir mezardır. Bu bir mezarlık. İnsanlık yok, merhamet yok. Şu anda hapiste olan çok sayıda insan var, bildiğimiz kadarıyla ama kimliklerini belirleyemediğimiz pek çok kişi olduğunu da biliyoruz.

Ruba Assi

Gazze'de hapsedilen kadınlar, aileleriyle konuşma ve soykırımla ilgili haber alma hakları olmaksızın, kimseyle görüştürülmeden tutuluyor. Aileler kızlarının ve oğullarının ölüp ölmediğini bilmiyordu. Daha az ziyaret saati, bahçede daha az saat. Hücreden çıkmak, duş almak, bahçeye çıkmak için sadece bir günleri var. Kalitesiz ve muazzam bir yiyecek kıtlığı vardı. Cezaevinin içinde su yok. Musluktan paslı su içmek zorunda kaldık. Bütün bunlar tutuklu insanların ölümünü hızlandırıyor" diyor Ruba.

Saldırganlık ve soykırımın başlangıcından bu yana işgal kadınlara odaklandı.

Raya Raduan

Aktivist Raya Raduan, askeri kamplarda kadınlara nasıl davranıldığını anlatıyor: "Denetlenmeyi veya doğrulanmayı reddederlerse dövülebilirler ve ordu onları tüm haklarından mahrum edebilir, tecavüzle tehdit edebilir, taciz edebilir, hakaret edebilir ve eğer bu kadınlar Başörtüsü takıyorlar, polis başörtüsünü çıkarıyor. Tabii ki mahremiyet yok."

Soykırımın her günü yaşamı sürdürmek

İsrail'in soykırım projesi tamdır: toplu katliamlar, altyapının yok edilmesi, kültür ve sağlık koşulları, yiyecek kıtlığı ve su kirliliği. Bütün bir kasaba, yıkıntıların ortasında hayatta kalma mücadelesine ve şiddetli ve kolektif bir düelloya maruz kalıyor. Gazze'de yaşayan Sammer Abu Safiya ise düşüncelerini şöyle paylaşıyor: "Savaş, başta kadınlar olmak üzere tüm Filistin halkını olumsuz etkiliyor. Her gün yaklaşık 63 kadın ölüyor ve 37 kadın yaralanıyor. Pek çok çocuk annesini ve alıştığı yaşamı kaybediyor. Son istatistiklere göre 4 bin 700 civarında yetim çocuk var. Yerinden edilmiş kadınların yüzde 50'sinden fazlası hamile kalamıyor. Savaş sırasında birçok kadın doğum yaptı.

"Kadınlar hijyen ürünlerine ve gıdaya erişimde de zorluk yaşıyor. Kimsenin kendi arazisine ulaşamaması ve üretim hattının olmaması nedeniyle durum oldukça zor. Aldığımız her şey insani yardım sayesinde oluyor" diye devam ediyor Sammer.

Kimse merhamet göstermedi. İşgalin yaptığı hiçbir şey merhamet göstermedi. Çok sayıda hamile kadın var ve çocuk altı saat boyunca hareket bile edemediği için çocuklarını emzirmek, bebeklerini taşımak zorunda kalıyorlardı. Herhangi bir rastgele hareket bütün bir ailenin öldürülmesiyle sonuçlanabilir.

Sammer Ebu Safiye

Filistin Kadın Komiteleri Birliği (UPWC) üyesi Raya Raduan da hamile kadınların durumunu aktarıyor: “Hastanedeki durum korkunç. Kadınlar paltoyla doğum yapıyor. Yeterli sağlık koşulları yok. Bu kadınların çoğu bebeklerini kaybetti. İyi bir sağlık sisteminin olmayışı nedeniyle bazı kadınlar hamile kalmamak için yumurtalıklarını aldırmaya karar verdi.”

Şiddete ve pek çok sevdiklerini kaybetmelerine rağmen mücadeleye devam etmenin acısını anlatıyor. “Meslektaşlarımızdan birinin oğlu açlıktan öldü. Filistinli kadınlar hakkında konuştuğumda ne diyeceğimi bile bilmiyorum. Ama 75 yıldır ön saflardalar. “Saldırılar başladığından beri sokaklarda ve evlerinde şiddete maruz kalıyorlar.”

Ailelerinin ve topluluklarının bakımından sorumlu olan kadınlar, zorla yerinden edilmenin zorluklarıyla karşı karşıya kalıyor ve her zaman hayatlarını sürdürmeye çalışıyorlar: “Kadınların uyum sağlaması, çocukları için yemek pişirmesi, hayatı yaşaması gerekiyor ama içme suyu bulamıyorlar. Banyo bulamıyorlar. Yemek pişirmek için ihtiyaç duydukları gazı bulamıyorlar. Sammer, "Duş alamıyorlar" diyor.

Filistin halkını savunmak küresel bir acil durumdur

“Kadınlar uyuyamaz ve dinlenemez. Halk olarak katliama uğruyoruz" diye teyit eden Meryem, kadınların dünya çapında dikkat edilmesi gereken mücadele kapasitesini ve dayanıklılığını övüyor: "Mücadelemiz onurumuzu yeniden kazanana kadar devam edecek. İnsan olarak haklarımızı talep etmek için bize uygun görünen şekil ve yöntemleri kullanacağız. Dünyanın çeşitli yerlerinde terörist olarak görülüyoruz ama Balfour Antlaşması'ndan bu yana dayatılan emperyalizme karşı mücadele ediyoruz. Çok sessiz bir şekilde ateşkes çağrısı yapılıyor. "21. yüzyılda bu yeni ırkçılık ve sömürgeciliğe sahip olmamız utanç verici." Birkaç ay önce Meryem Fransa'da zulme uğradı ve vizesi reddedildi. “Bana zulmettiler, dövdüler, sürüklediler, kovdular, sınır dışı ettiler. "Tahmin edebileceğiniz gibi burası demokratik Fransa" dedi. O dönemde Meryem'in uğradığı kriminalizasyona ilişkin bir şikayeti, kendisinin yazdığı "Dönüş Yolculuğu" adlı metinden alıntılarla birlikte yayınlamıştık.

Raya'ya göre hegemonik medyada hakim olan susturma ve yanlış bilgilendirme mantığını değiştirmek gerekiyor. “Burada kadınlarla ilgili konuşabileceğimiz tek şey uluslararası toplumun çifte standardıdır, dünya böyle yönetiliyor ve paniğe kapılıyor çünkü 7 Ekim'de tecavüz haberleri geliyordu ama şu anda dünya hiçbir şey yapmıyor. "Filistinli kadınlar

ölümle karşı karşıya" Feminist söylem bir kez daha Küresel Kuzey'de emperyalizmi meşrulaştırmak, kadınların yaşamlarını ırkçılık temelinde hiyerarşik hale getirmek için araçsallaştırıldı. Maryam şöyle diyor: "Bu durumla yüzleşecek ve bunu dünyaya duyuracak geniş, küresel bir cephe oluşturmak için feminizme ihtiyacımız var." Popüler feminizm, anti-emperyalizmin saflarında her zamankinden daha sıkı bir şekilde konumlanıyor ve Filistin halkının egemenlik, kendi kaderini tayin etme ve acil ateşkes mücadelesiyle tam bir dayanışma inşa ediyor.

Dünya Filistin Kadın Yürüyüşü'nden Ruba Odeh, tüm dünyada benimsenmesi gereken bir talebi dile getiriyor: "Gazze ve Batı Şeria'daki soykırımın sona ermesini, özgürlüğe doğru ilerlemeyi ve özgür bir devlete sahip olmayı talep ediyoruz. Kendi sermayesi." Ona göre, "Filistin mücadelelerinin bir kısmı topraklarımız üzerindeki egemenlik hakkı için kadınlar tarafından yükseltiliyor. Siyonistler her zaman su kaynaklarımızı kontrol etmeye çalışarak Filistinlilerin gücünü en aza indirmeye çalışıyorlar. Filistinli kadınların mücadelesini, kararlılığını ve dayanıklılığını görünür kılıyoruz."

Link: https://capiremov.org/es/experiencias-es/las-voces-de-las-mujeres-palestinas/
Çeviri: Jin Dergi Ekibi

Kadın ve dönüşüm

Ana Priscila Alves ve Bianca Pessoa (Çeviri)-10 Ağustos 2024

Yaşamın sürdürülebilirliği için tabandan gelen mücadeleyi ve kamu politikası yönetiminde halk iktidarının inşasını bir araya getiren bu girişimler, Venezuelalı kadınların feminist gücünün kimi örnekleri. Kadınlar kendi topluluklarından, mahallelerindeki kız kardeşlerinin yaşamlarından, gündelik ihtiyaçlardan yola çıkarak alternatiflerini birlikte inşa ediyorlar. Bu kadınların radikal örgütlenmeleri, sadece kadınlar için değil, herkes için, toplumda ve komünlerdeki yaşamda değişiklikler sağlayarak, komünal feminizmin, yaşamak istedikleri dünyayı inşa etmenin bir yolu olarak ne kadar güçlü olduğunu gösteriyor

Yerel mücadelelerde kadınların ön planda olması Venezüella'ya özgü değil. Tüm dünyada uzun yıllardır siyasal tartışma ve eylemlerde kadınlar öne çıkıyor. Kadınların gündelik hayat pratikleri kilit önemdedir: Bakım işlerinin kadınların sorumluluğu olarak görülmesi nedeniyle, bu işlerin olabildiğince kolektif olarak üstlenilebilmesi komünal topluluk yaşamını bir ihtiyaç haline getirmektedir.

Evlerdekilerin, toplulukların ve bakım işlerine ihtiyaç duyan çok sayıda oluşumun taleplerinin önemsenmesi, komünal topluluklarda örgütlenmenin temel unsurudur. Venezuela'da kadınlar direniyor ve gündelik yaşamdan, daha geniş -kolektif süreçlere kadar siyasi mücadelenin ön saflarında yer alıyor.

Venezuelalı kadınların şiddetsiz, yaşamı merkeze alan bir toplum inşa etmek üzere gerçekleştirdikleri bazı örgütlenme ve hareket deneyimleri söz konusu. Burada paylaştığımız hikâyeler, 18-21 Nisan tarihleri arasında, Amerika Halkları için Bolivarcı

İttifak-Halkların Ticaret Antlaşması (ALBA-TCP) Konferansı ve ülke çapında 24 eyalette 49 binden fazla komünal konseyde düzenlenen, Ulusal Halk İstişaresi ¡Proyectos del pueblo! Sırasındaki görüşmelerden derlenmiştir.

Kadınlar ve kamusal katılım

Bolivarcı devrimin deneyimleri arasında, halk iktidarı uygulamalarının altını çiziyoruz. Komünler, Venezüella hükümeti tarafından resmi olarak tanınmış bölgelerde hayata geçirilmiş bir toplumsal örgütlenme biçimidir. Komünler Teşkilat Yasası'nın 2010 yılında kabul edilmesinden bu yana üç binden fazla komün resmi olarak kayıt altına alınmıştır. Her komün, komünal konseyler (komünün faaliyet alanı içinde kendini örgütleme amaçlı alt bölümleri) dâhil olmak üzere kendi iç işleyişine sahiptir. Bunların hepsi en üst düzey yerel karar alma bileşimi olan yurttaşlar meclisinde toplanır, talepleri belirler, öncelikleri tanımlar ve topluluğun örgütlenmesini hayata geçirirler.

21 Nisan 2024'te, halk iktidarının örgütlenmesi açısından çığır açıcı bir sürece dâhil olduk. Halk ilk kez, kendi komünlerinde hangi projelerin öncelikli olması gerektiğine karar vermek için oy kullandı. Her komün yedi proje sundu ve her vatandaş federal fonlarla hayata geçirilmek üzere bunlardan biri için oy kullanma hakkına sahip oldu.

Bir projenin nasıl hayata geçirildiği de ayrıca önemlidir. Fonlar, bütün işlerin yürütmesinden sorumlu olan her bir komünün hesabına aktarılıyor. Yapılan değerlendirmelerin ardından kendi emek güçleriyle gerekli yapı inşa edilirken, komünde üretilen malzemelerin kullanımına öncelik veriliyor. Genellikle kolektif gönüllü çalışmaya dayalı bir sistem kurulurken ihtiyaç halinde yine komünden insanlar istihdam ediliyor, her durumda kişilerin ihtiyaçları ve kapasiteleri esas alınıyor.

Hem hükümet hem de komünlerdekiler, harekete katılanların yüzde 80'inini kadınların oluşturduğunu ve gündelik komünal işlerin yapılmasında aktif görev aldıklarını, belirtiyorlar. Kadınların katılım oranının yüksekliği, oy kullanma alanlarında ve merkezlerinde de açıkça görülüyordu. Neredeyse her yerde, yerel talepleri ve yerel halkla bağlantıyı öne çıkaran ve yerel halka liderlik eden kızkardeşlerimiz tarafından karşılandık. Projelerin çoğunun içme suyu temini, evlerin ve hatta ortak kullanılan ofislerin yenilenmesi ve amfitiyatro alanları gibi kolektif alanların inşası ile ilgili olması tesadüf değildi kuşkusuz.

Komünlerde kadınlar, yaşamın sürdürülebilirliğini kelimenin en geniş anlamıyla hayata geçiriyorlar. Şu sıra öz-örgütlenmeleriyle, ilk ulusal kadın komünarlar toplantısını

düzenlemek için çalışıyorlar. Toplantı, bu süreçlere öncülük edenleri teşvik, halk iktidarını tabandan inşa etmek için temel bir kilometre taşı olmanın yanı sıra, kadınların komünal feminizm olarak adlandırdıkları şeyi inşa ederken sahip oldukları öznel ve farklı deneyimleri birlikte geliştirebilecekleri bir zemin olacak.

Dönüştürücü deneyimler

Venezuelalı kadınlar, içinde bulundukları bölgesel koşulların ötesinde, yaşamın sürdürülebilirliğini sağlamak için farklı mücadele alanlarında örgütleniyorlar. Bu topluluk çalışması deneyimlerinden biri de Dönüşüm, Kadın, Topluluk, (TRAMUCO) Kooperatif Üretim Birliği. 2023 yılında kurulan kolektifin 45 kadın üyesi Antímano, La Vega, Sucre, Altagracia, San Agustín, Coche ve Valle mahallelerinde toplum temelli, katılımcı bir katı atık yönetim sistemi örgütlüyor. Bu kadınların yürüttüğü özyönetim esaslı çalışma, cam, kâğıt ve plastiği yeniden değerlendirmeyi amaçlıyor; bu atıklar sıkıştırılarak sanayi sektörüne satılıyor ya da yeni ürünlere dönüştürülerek ticareti yapılıyor ve kendi topluluklarında dağıtılıyor.

Kooperatifi çalışması esnasında, her bir katı atık yönetimine ilişkin sistemik sorunları anlamak için bölgelerde araştırma yapıldı. "Bu araştırmalara yerel halk ve işletmeler de katıldı. Daha sonra kooperatifte çalışan kadınlar ve topluluklardan insanlarla eğitim ve değişim oturumları düzenlendi," diye açıklıyor TRAMUCO başkanı ve La Vega mahallesi sakini Luz Daza. Luz, karşılaştıkları ilk zorluğun kooperatif çalışmalarını birleştirmek olduğunu söylüyor: "Zamanla kendimizi örgütün üyeleri, bilgi-bilgeliklerini paylaşan ve bu ailenin bir parçası olan kadınlar olarak tanımaya başladık."

Barbara Quintero 21 yaşında ve kooperatif üyelerinden biri. Kooperatifin tüzüğünü oluşturmak üzere 19 Nisan'da yapılan toplantıda "Kooperatif, tamamen feminist bir yönetim modeliyle, toplumu emeğiyle onurlandıran bir alan" dedi. İş için eğitime ve kadınların politik eğitimine öncelik verildiği böyle bir sürecin ortaya çıkardığı kolektif ve bireysel gelişime vurgu yapıyor: "Her kadın sonunda kendini buluyor, dâhil oluyor ve kişisel gerçekliğini öğrenerek kendini geliştiriyor" diyor.

TRAMUCO kooperatifi, ülkedeki Dünya Kadın Yürüyüşü'nün bir üyesi olan feminist örgüt Tinta Violeta'nın bileşeni olan projelerden biri. Örgütün başkanı, 2 Mayıs'ta Kadın ve Cinsiyet Eşitliği için Halk Gücü Bakanlığı'na verdiği röportajda, Venezuelalı feminist örgütlerin çalışmalarının Büyük Venezuela Kadın Misyonu (Gran Misión Venezuela Mujer-GMVM) olarak bilinen kamu politikası projesini güçlendirdiğini söyledi. Tinta Violeta,

TRAMUCO gibi projelerin yanı sıra kadın hakları ve cinsiyetçi şiddete karşı araştırma ve eylemlerden de sorumlu.

5 Mart Komünü ve Dokumacı Kadınlar Kolektifi

Ölümsüz Komutan 5 Mart Sosyalist Komünü'nde* yaklaşık beş bin kişi yaşıyor. Yaşamın komünal örgütlenmesinde yetkili kılınan komün yönetimini oluşturan, yedi komün konseyinden kadınlar, Kadın ve Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Yönetim Komitesi'nde örgütlenmiş. Komünal feminizm fikrinden hareketle bölgedeki kadınlar, topluluklarındaki yaşamın sürdürülebilirliği için gündelik ihtiyaçları üzerine düşünüyor ve cinsiyete dayalı şiddet, üreme sağlığı konularında hakların öğrenilmesi, korunmak ve gerekli eğitimin sağlanmasına yönelik projelerde çalışıyorlar. Kolektif, sosyal medyada şöyle bir paylaşım yapıyor: "Kadın ağlarından bahsederken, her gün tek tek ördüğümüz ama aralarında kaç kilometre olursa olsun başkalarının kumaşlarıyla, başkalarının el işleri ve iplikleriyle iç içe geçen kumaştan bahsediyoruz."

Çiçek Yolu, Caracas'taki 5 Mart Komünü'nün yanı sıra Estado Lara'daki Vencedores de Carorita ve Sucre eyaletindeki, Las 5 Fortalezas de Cumanacoa Komünlerinde örgütlenen feminist komünal alanlardan biri. Üç çiçek, kırmızı biber, ayçiçeği ve ananas, örgütlenmenin üç kolunu simgeliyor: Kadın sağlığı, şiddetle mücadele, eğitim ve bilgilendirme. Çiçek Yolu'ndaki kadın çalışmaları, doğum kontrol yöntemlerinin yaygınlaştırılmasını organize etmekte ve kadınların cinsellik ve korunma konusundaki bilgilerini artırmaktadır.

Örgüt aynı zamanda topluluklardan kadınlarla bölgesel toplantılarda ortak bir feminist hareketin inşasını hedefliyor. Bunun dışında, cinsiyetçi şiddete maruz kalan kadınlar, Dokumacı Kadınlar (Tejiéndonos Mujeres) Kolektifi Komünal Evi'nde, kadınların ve çocukların güvenliğinin sağlanacağı, psikolojik bakım ve diğer ihtiyaçlarının karşılanacağı, acil yardım ve destek alabilecekleri bir mekân da var.

Yaşamın sürdürülebilirliği için tabandan gelen mücadeleyi ve kamu politikası yönetiminde halk iktidarının inşasını bir araya getiren bu girişimler, Venezuelalı kadınların feminist gücünün kimi örnekleri. Kadınlar kendi topluluklarından, mahallelerindeki kız kardeşlerinin yaşamlarından, gündelik ihtiyaçlardan yola çıkarak alternatiflerini birlikte inşa ediyorlar. Bu kadınların radikal örgütlenmeleri, sadece kadınlar için değil, herkes için, toplumda ve komünlerdeki yaşamda değişiklikler sağlayarak, komünal feminizmin,

yaşamak istedikleri dünyayı inşa etmenin bir yolu olarak ne kadar güçlü olduğunu gösteriyor.

Kaynak: https://capiremov.org/en/experience/venezuelan-women-feminism-and-people-power-building